

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:34

Fredagen den 20 maj

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:34

1 § Allmänna frågor

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Birgitta Ohlsson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 13 april 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för allmänna frågor den 23 maj 2011

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkomna till EU-nämndens sammanträde, denna vackra nästan försommardag! Vi hälsar Birgitta Ohlsson och Carl Bildt med medarbetare välkomna.

Jag vill meddela att Miljöpartiet inte kommer att vara med i dag, för de har andra för partiet viktigare uppgifter att lösa under dagen. Jag höll på att säga att det kanske går fortare då, men det är kanske att stämma i bäcken.

Då är frågan om det finns några A-punkter. Finns det? Ja. Vill Birgitta Ohlsson säga någonting om dem eller har någon frågor om de A-punkter som finns? Nej. Då lägger vi dem till handlingarna.

Det är en återrapport från ett möte den 13 april. Vill statsrådet säga någonting?

Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Nämnden har ju fått dagordningen. Det man kort kan säga var att Donaustrategin antogs, som är den första efterföljaren efter Östersjöstrategin. Det var den största och tyngsta punkten där. Men utöver det är det ingenting.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi återrapporten till handlingarna.

Då går vi över till dagens dagordning. Det finns en fråga om Kroatien på Birgitta Ohlssons del, men eftersom det är Carl Bildt som ska ta den tar vi den som en övergång till utrikesministerns avdelning sedan, så vi lägger den sist.

Då går vi till punkt 3 om resolutioner och Europaparlamentet. Det är en standardpunkt. Jag vet inte om statsrådet har någonting att säga. Finns det några frågor? Nej.

Sedan går vi till punkt 4, utkast till den kommenterade dagordningen för nästa europeiska råd, den 24 juni. Där är det ett antal frågor på dagordningen.

Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det är enbart en informationspunkt, och vi kommer att återkomma till nämnden både inför GAC, som vi har i juni, och inför ER. Det är som sagt en informationspunkt, så vi kommer egentligen inte att ha någon diskussion över huvud taget på det här fältet.

Anf. 5 MARIE GRANLUND (S):

Jag skulle ändå vilja fråga om det kommer att redogöras för vad kommissionens förslag om gränskontroller innebär. Kommer Danmarks agerande att diskuteras? Migrationsminister Tobias Billström uttryckte ju en uppfattning för regeringen som i går inte delades av Birgitta Ohlsson i kammaren. Då undrar jag bara: Kommer det bara att vara en informationspunkt?

Anf. 6 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det här kommer enbart att vara en informationspunkt vad gäller ER. Däremot kan jag säga att jag kommer att träffa både kommissionär Cecilia Malmström och min danska kollega för att diskutera den danska hållningen. Regeringens ingång i denna fråga är att vi tycker att det är välkommet att kommissionen granskar Danmark. Vi tycker att det är oerhört viktigt. Den fria rörligheten är som vi alla vill betona en grundbult i Europeiska unionens bas. Det är mycket viktigt att den försvaras. Nu är det bra att kommissionen granskar detta. Det välkomnar vi.

Jag känner som EU-minister en oerhörd oro över att ett parti i den danska regeringen, Dansk Folkeparti, har fått ha väldigt stort inflytande på den här punkten. Vi måste vara vaksamma. Nu har frågan primärt rört tullkontroller och inte passkontroller, men man måste sätta det här i en vidare kontext där vi nu ser att allt fler regeringar i Europeiska unionen har en allt strängare attityd vad gäller öppenhet och den fria rörligheten. Den svenska regeringen måste vara glasklar och tydlig med att försvara den.

Anf. 7 MARIE GRANLUND (S):

Vi välkomnar verkligen om den svenska regeringen är glasklar, för det råder väldigt olika meningar, vad olika ministrar uttrycker i den här frågan. Efter förra rådsmötet uttrycker Tobias Billström uppfattningen, vad det gäller Danmark, att det bara handlar om tull, och därför är frågan utagerad. Han säger sig också stödja kommissionären Cecilia Malmströms uttalande om möjligheten att införa gränskontroller i Europa, något som avvisades av Jan Björklund dagen innan. Därför välkomnar vi verkligen att det blir ett kristallklart budskap.

Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Ytterst kort. Det är viktigt att göra åtskillnad vad gäller det danska fallet och den större debatt som nu pågår om skyddet

vad gäller EU:s yttre gränser. Men vår ståndpunkt från regeringens sida är att man ska sätta den fria rörligheten i centrum. Och, som sagt, vi välkomnar kommissionens granskning av Danmark.

2010/11:34
20 maj

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi tacka för informationen under punkt 4.

Punkt 5, Romer, är däremot en diskussionspunkt. Vi har haft det här ämnet uppe tidigare.

Anf. 10 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Det här är, som ordföranden säger, en fråga som har diskuterats under flera rådsmöten. Det förväntas, kan man säga, en riktlinjedebatt kring den rapport som det ungerska ordförandeskapet kommer att lägga fram. Och den ska presenteras på GAC nu på måndag.

Den svenska regeringen har stridit oerhört hårt för att man i denna fråga ska lyfta fram mänskliga rättigheter mycket tydligare. Enskilda länder inom Europeiska unionen har velat göra detta till en fattigdomsfråga som handlar om att romer är socialt marginaliserade. Det är de, och det är viktigt att lyfta fram det. Men man får inte heller glömma att det pågår en diskriminering från enskilda EU-länder gentemot romerna som grupp inom välfärdssystemet med mera. Därför är det viktigt att vi har en tydlig linje här.

Vi är glada över att vi har fått in ett tydligt människorättsperspektiv, också icke-diskriminering och jämställdhet. Vi vet att romska kvinnor och inte minst romska barn är oerhört sårbara. Det är ingångar som vi har haft.

Avsikten är att ER i juni ska ställa sig bakom denna rapport.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens upplägg av de fortsatta diskussionerna under punkt 5.

Sedan är det punkt 6, Årsrapport om tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Kommissionen ska årligen lämna en rapport om implementeringen av stadgan om de grundläggande rättigheterna. Den första rapporten presenterades på RIF-rådet, som var nu i april. Som svar på kommissionens rapport förväntas man anta slutsatser vad gäller implementeringen.

Sverige stöder förstås detta och tycker att det är väldigt bra, men vi tycker att det är viktigt att betona att grundläggande rättigheter måste respekteras både på unionsnivå och i enskilda medlemsländer. Därför tycker vi, som inspel, att det är viktigt att de grundläggande rättigheterna också i enskilda medlemsländer lyfts upp, på samma sätt som vi granskar kandidatländer i dag. Vi vet alla att det för att man ska bli medlem i Europeiska unionen krävs att man lever upp till tydliga grundläggande mänskliga fri- och rättigheter. Vi vet också att länder som väl är medlemmar i Europeiska unionen inte alltid gör detta på ett fullgott sätt.

Vi har haft en debatt om pressfrihet i en del länder under våren. Det handlar om minoriteters rättigheter, som det trampas på. Här tycker vi att det är viktigt att man också lever som man lär när man har blivit EU-medlem.

Anf. 13 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

I den här frågan anser vi inte att man går riktigt åt rätt håll. Det här liknar ju en grundlag som ska överskugga nationella författningar. Vi vill understryka att vi anser att det är fel. Men vi menar att det är viktigt att skydd för nationella medborgare ska garanteras, särskilt av nationella domstolar och Europakonventionen om mänskliga rättigheter, men det ska inte vara den här typen av modell. Det är alltså en avvikande mening från vår sida.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Då finns det, som jag finner det, stöd för regeringen. Får jag ställa en fråga till Billy Gustafsson: Konstitutionsutskottet har inte behandlat den här frågan?

Anf. 15 BILLY GUSTAFSSON (S):

Nej, men jag har ingen invändning i alla fall.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Det är bra. Men, tillbaka till ordningen, det är viktigt att utskotten tar upp de frågor som tillhör deras ansvarsområden. Det var det som var tanken med mitt lilla inspel här.

Men om jag ska sammanfatta finns det stöd för regeringens position i fråga om punkt 6 och en avvikande mening från Sverigedemokraterna, som, om jag förstod det hela rätt, invände mot att man på EU-nivå har en gemensam strävan att hävda de grundläggande rättigheterna i en stadga.

Anf. 17 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ja, det här förslaget liknar en grundlag som överskuggar nationella författningar. Det är det vi ställer oss emot. Och vi anmäler avvikande mening.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag finner då att det finns stöd, som sagt, för regeringens position.

Nu är det väl så, Birgitta Ohlsson, att det återstår övriga frågor. Vill statsrådet säga någonting? Nej. Då tackar vi Birgitta Ohlsson för i dag.

Då vänder jag mig till utrikesministern, och frågan om Kroatien.

Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det kommer att vara en speciell middag på måndag kväll där jag inte har möjlighet att medverka. Jag ska hem till Sverige. Men Birgitta Ohlsson företräder Sverige i detta sammanhang.

Förhandlingarna med Kroatien är inne i sitt absoluta slutskede. Det handlar numera om att, så att säga, definiera hur slutspelet ska gå till. Det är kapitel 23, det rättsliga kapitlet, som är föremål för slutavgöranden, och där sker nu betydande framsteg. Frågan är när man kan förvänta sig

att man avslutar förhandlingarna >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

2010/11:34
20 maj

Vad det också finns önskemål om är att man får ett indikativt datum för Kroatiens anslutning. Det har betydelse för att man ska kunna ta itu med de olika budgetaspekterna på detta, som också i formell mening är föremål för förhandling. Det indikativa datum som det finns önskemål om är då den 1 juli 2013.

Det skulle innebära att man avslutade förhandlingarna under de närmaste månaderna. Sedan tar det ett bra tag att få avtalen klara i teknisk bemärkelse – det handlar om översättning, undertecknande och sådant. Det är först mot slutet av året. Därefter är det en ratificeringsprocess i de olika parlamenten, inklusive Europaparlamentet, som tar en betydande tid.

Vi tycker att det är rimligt att man arbetar för detta indikativa datum, men det finns ett antal länder som har lite reservationer av ungefär sedvanligt slag.

Det har kommit upp en fråga när det gäller framför allt det rättsliga kapitlet >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det där diskuteras lite fram och tillbaka >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är väl ungefär där vi är. Den svenska linjen är att vi starkt stöder den kroatiska anslutningen. Vi vill ha en så snabb avslutning av detta som möjligt, men vi är samtidigt mycket bestämda med att villkoren måste vara uppfyllda. Det är kvalitetsmedlemskap med kvalitetsmedlemmar som vi vill ha i Europeiska unionen.

Anf. 20 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag har inget att invända i sak. Jag tycker att det är viktigt att man slutförhandlar och kommer till skott när det gäller Kroatien.

Jag har två frågor. Den första är: Tycker utrikesministern att man har nått en bra lösning när det gäller den serbiska minoritetens möjligheter att återvända till de områden som de fördrevs ifrån, Krajina och andra, under Balkankriget?

Den andra frågan rör, vilket jag inte vet, om det planeras en folkomröstning i Kroatien om EU-medlemskapet och när den skulle kunna infalla i så fall.

Anf. 21 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det råder ju fortfarande väldigt mycket korruption och organiserad brottslighet i Kroatien. Det har vi sverigedemokrater betonat tidigare och varit emot ett närmande och att Kroatien nu avslutar sina förhandlingar. Det kommer att ta tid att komma till rätta med sådana här oegentligheter, så vi vill vidhålla en avvikande mening i frågan om att Kroatien ska avsluta sina förhandlingar.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Den avvikande meningen har väl tidigare varit att Kroatien och en del andra länder inte ska bli medlemmar?

Anf. 23 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Precis. Det har vi tyckt tidigare, naturligtvis, men vi vill ha en avvikande mening angående att Kroatien ska avsluta förhandlingarna.

Anf. 24 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Den senare delen, om man inte anser att Kroatien ska vara medlem, det är en annan sak. Det är ett rätt stort ställningstagande, men jag lämnar det åt sidan.

Jonas Sjöstedt frågar om folkomröstning, och svaret är ja >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

När det gäller återvändandeproblematiken har väl den i mer formell mening inte omfattats av förhandlingarna – om man är väldigt formell. Men det är klart att rättsstaten ju är förutsättningen för att ett återvändande ska kunna ske. Vi hade en mekanism tidigare med OSCE som tidigare var närvarande i Kroatien, och vi har haft olika andra mekanismer.

Generellt kan man säga att under slutskedet i augusti 1995 fördrevs väl i ett slag i storleksordningen 300 000–350 000 människor eller någonting sådant. Hur många av dem har återvänt? Förmodligen en mycket liten andel. Varför har de inte återvänt? Ja, det finns det olika skäl till. Man ska vara klar över att under det inledande skedet efter kriget var faktiska kroatiska motståndet mot ett återvändande mycket betydande. Det gjordes då rätt högtidliga deklarationer på den högre nivån, men när det kom till det faktiska återvändandet längre ned så fungerade det inte.

Jag tror att det är riktigt att säga att det under senare år har skett en förändring så att de försöker att underlätta återvändandet på den lokala nivån i olika sammanhang. Det är inte alldeles lätt med äganderätsfrågor. Till detta kommer självfallet att det här rörde sig om rätt fattiga bygder, fattiga byar och fattiga människor, där utkomstmöjligheterna var relativt begränsade. Det är klart att unga människor som fördrevs hamnade i de större städerna, Banja Luka eller Belgrad eller vad det nu kunde vara. Vi ser samma fenomen i Bosnien. Det är svårt att få unga människor att återvända, alldeles oavsett de politiska svårigheterna.

Sedan finns det väl vissa städer, Knin framför allt, där kroaterna av närmast politiska skäl förmodligen aktivt bromsar återvändandet. Men jag tycker nog inte att vi har haft någon anledning att rikta några avgörande invändningar mot det kroatiska agerandet, och det är väl värt att notera att jag har löpande kontakt med ledaren för det serbiska minoritetspartiet, herr Pupovac, och han är rätt stödjande för det som de faktiskt försöker att göra, även om han självfallet – det ligger i sakens natur – också klagar.

Det är numera ett mycket bra samarbete framför allt på presidentnivån mellan presidenterna Tadić och Josipović. De träffas regelbundet, och de har också åkt tillsammans till orter som har varit kontroversiella i det här sammanhanget – Vukovar, enkannerligen.

Vi ska alls inte säga att det är perfekt. Vi ska alls inte säga att ett återvändande kommer att ske i stor skala, men vi får säga att de gör vad som rimligtvis kan begäras efter ett krig av den här typen.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar på det sättet att det finns stöd för regeringens upplägg av de fortsatta diskussionerna, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna som väl går ut på att Europeiska unionen ska avsluta medlemskapsförhandlingarna med Kroatien.

2010/11:34

20 maj

2 § Utrikes frågor

Utrikesminister Carl Bildt

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 12 april 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor 23–24 maj 2011

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Vi lämnar de allmänna frågorna och går över på utrikesagendan. Det finns en del A-punkter.

Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det finns en del viktiga A-punkter. Jag ska bara föredra dem, för de har viss betydelse. Det är sådana här restriktiva åtgärder som vi ägnar oss åt, och de har sitt politiska intresse.

När det gäller Libyen utökar vi listan med 1 person och 1 entitet. När det gäller Syrien utökar vi listan med 10 personer. När det gäller Vitryssland utökar vi listan med 13 personer, vilket i huvudsak är domare som har varit inblandade i de olika domarna. När det gäller Iran och det nukleära utökas listan med 5 personer och 72 entiteter. Det är egentligen olika juridiska skalbolag som vi anser inblandade i olika typer av verksamhet.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Då fastställer vi dessa A-punkter.

Det finns en återrapport från utrikesrådet den 12 april som vi lägger till handlingarna.

Jag kan konstatera att dagens dagordning också föredrogs av Frank Belfrage i utrikesutskottet i går.

Nu går vi över på punkt 3, Södra grannskapet och regionen. Här finns dels en övergripande punkt, dels ett antal delpunkter om de olika länderna.

Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! På denna punkt är det väl fyra slutsatser som vi ska titta på. Det är Libyen, det är Bahrain, det är Syrien och det är Jemen. I anslutning till detta, men i den separata punkten, kommer sedan slutsatserna angående Mellanöstern.

Diskussionen kommer väl med all sannolikhet att koncentrera sig kring Libyen. Det är inte så mycket att säga om detta. Ni har tagit del av slutsatserna. De utgår från de möten vi har haft i den så kallade kontaktgruppen, där vi och Norge är företrädare av Danmark i ett roterande arrangemang.

Vi konstaterar att operationerna fortsätter, både de militära som är viktiga för att upprätthålla trycket, de politiska ansträngningarna och dessutom självfallet de mycket omfattande humanitära operationerna. Det finns ingen möjlighet att ange med någon större precision hur länge detta kommer att pågå. Det måste pågå till dess att vi går in i ett annat skede, det vill säga ett skede av mer konkret freds-, stabilitets- och statsbyggande i Libyen.

Det är värt att notera att man i paragraf 4 återvänder till frågan att det skulle kunna vara någon EU-mission av något slag, en CSDP-operation. Det är väl om FN så begär. Det är väl rimligt att säga att sannolikheten för detta håller på att minska relativt tydligt, och det framgår ju om man följer nyhetsmedierna varför det är på det sättet.

Vi har en del resonemang angående TNC som vi ju har kontakter med. Catherine Ashton kommer att åka dit inom kort för att sätta upp ett EU-kontor där. Vi gör dock mycket tydligt skillnad mellan de relationer vi har med det och Tripoli som vi fortfarande betraktar som huvudstaden i Libyen, även om vi inte betraktar den regim som är där som speciellt bra. Detta för att mycket tydligt markera att vi inte vill ge oss in på någon utveckling som skulle kunna leda till en delning av landet.

Här förekommer också en diskussion angående den så kallade temporära finansiella mekanism man sätter upp för att möjligtvis bidra med finansiella medel till den verksamhet som TNC bedriver i de östliga delarna av Libyen.

Det är inte så mycket mer att säga om detta. Det kanske är lika bra att jag säger någonting om alla?

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Libyen är kanske lite mer aktuellt än de andra.

Anf. 31 JONAS SJÖSTEDT (V):

I ljuset av det vi ser nu framstår beslutet om Eufor Libya som lite onödigt, kan man egentligen säga. Vore det inte rimligt att man avvecklar den missionen? Vad jag förstår har OCHA inga planer på att begära någon sådan här skyddande insats från EU:s sida militärt för den humanitära hjälpen.

Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Nej, jag tror inte att det är onödigt. Om vi betraktar det här som militär verksamhet, starkt förenklat, så bedriver ju militären ständigt förberedelser för olika saker som tack och lov inte inträffar. Men skulle de inträffa är det väldigt bra att de är förberedda.

Det här var en förberedande verksamhet som drog i gång för den händelse att detta skulle inträffa. Hade det inträffat hade vi kunnat göra det snabbt och effektivt. Om det inte inträffar så inträffar det inte. Men jag tycker att det är rimligt att vi har en situation där vi förbereder olika scenarier. Sedan kan vi ofta hoppas att huvuddelen av dessa inte inträffar.

Jag ser därför inga större problem med detta. Så länge operationerna pågår i Libyen tycker jag att det är rimligt att bibehålla detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det skulle ge ett konstigt intryck om vi avvecklade den nu, även om vi bedömer att sannolikheten för att den kommer att komma till användning är rätt begränsad.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Då går vi vidare till Syrien. Eller ville Jonas Sjöstedt säga något om Libyen?

Anf. 34 JONAS SJÖSTEDT (V):

På punkt 4, men endast på punkt 4, har vi en avvikande mening, och det är att vi motsätter oss Eufor Libya-insatsen.

Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är kanske inte så mycket att säga om Syrien. Ni har läst texten. Det är ju ett elände på alla möjliga sätt. Vi använder nu det diplomatiska språkets starkaste ordval för att uttrycka vår mening om det som inträffar i Syrien. Vår insyn i det som inträffar är kanske inte perfekt. De gör sitt bästa för att se till att vi inte kan få fullständig information om vad som händer i de olika delarna av landet. Uppskattningen är väl i storleksordning 1 000 döda. Hur många som har fängslats går inte att ha någon uppfattning om, men det är med all sannolikhet ett mycket stort antal.

Man har via olika kanaler varit i kontakt med president Assad för att få honom att slå in på en reformkurs. Det är värt att notera att den mer organiserade oppositionen fortfarande är av den uppfattningen att man måste pressa honom till detta och har föreslagit olika typer av övergångspersoner som man skulle kunna utnyttja. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< men vi ser egentligen inga tecken på att det blir så. Det kan ju finnas olika anledningar till detta. Det kan vara de mer hårdföra elementen inom regimen. Man ska inte heller bortse från att det finns ett iranskt inflytande här. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vad vi kan göra, förutom det verbala, är de restriktiva åtgärder som kommer att beslutas. Även president Assad kommer att omfattas av dem. Sedan försöker vi på olika sätt att ha dialog med olika oppositionsföreträdare för att måhända ha en breddad kontaktyta när det gäller att kunna bedöma utvecklingen. Något samarbete med de syriska myndigheterna förekommer för ögonblicket inte.

Anf. 36 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag vill bara säga att i det stora hela tycker vi att rådsslutsatserna om Libyen ser bra ut för att sammanfatta den här punkten, men vi vänder oss lite grann emot hänvisningen som finns till Catherine Ashtons delegation till Tripoli. Vi anser att det är lite olyckligt att EU gång på gång försöker agera som en nation fast man inte är det. Vi anser inte att EU ska försöka bli som en nation. Man ska inte ha egna ambassadörer eller särskilda representanter eller liknande. På det viset går man åt fel håll.

När det gäller södra grannskapet vill vi betona att man ska vara lite försiktig med alltför kraftiga finansiella åtgärder så att man inte pumpar in alltför mycket för att ett land ska bli demokratiskt. Det är bättre att vara lite mer avvaktande och kanske pumpa in lite pö om pö för att se om de kommer att kunna åtgärda sin demokrati bättre. Då kanske vi kan ge lite mer i stället.

När det gäller demokratiprocessen vill vi betona att vi inte vill ge ekonomiskt stöd till islamistiska partier. Däremot kan EU vara med och bygga upp en struktur för hur man till exempel organiserar valövervakning och valgenomförande.

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Libyenpunkten har vi redan avhandlat, men jag vill bara säga att det är fråga om ett kontaktkontor. Men det är klart att EU upprätthåller diplomatiska förbindelser med en lång rad länder ute i världen. Så är det. Det är Lissabonfördraget. Kommissionen hade kontor redan innan dess. Det är i och för sig ingen nyordning att man har etablerat kontor i Benghazi.

Låt mig notera att vi inte pumpar in så mycket pengar i Syrien. Tvärtom! Vi skulle förmodligen ha pumpat in mer pengar om det inte hade varit fråga om det. Det kan vi uppföra på sparlistan om vi ska se detta ur det snåla svenska perspektivet – även om det är lite snålt i det här sammanhanget.

Några pengar till islamistiska partier ger vi inte av den enkla anledningen att EU inte ger pengar till några partier över huvud taget, vare sig kristna, buddistiska, islamistiska – ingenting. EU ger inte partistöd. Där emot ger vi stöd till upprättande av demokratiska institutioner, valövervakning och sådant. Vilka val som medborgare i det pluralistiska politiska landskap som vi hoppas ska växa fram i länderna träffar överlåter vi i demokratisk anda åt dem att avgöra. Men vi finansierar inga partier.

Anf. 38 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till frågorna om Jemen och Bahrain.

Anf. 39 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det finns inte så mycket att säga om Jemen. Situationen är eländig. I Jemen har president Saleh vid flera tillfällen varit med på olika typer av arrangemang för att han gradvis ska lämna makten, och sedan har han gått tillbaka. Det innebär att situationen förvärras.

Jag vill inte påstå att Sverige är det land som har störst insyn i situationen i Jemen, men när jag talar med kolleger från andra länder som har något större insyn är detta det förmodligen enstaka land som de är mest oroad för. Här är motsättningarna stammässiga, historiska och mycket djupt rotade. Det finns delar av landet som är helt utanför regimens kontroll. Här finns också områden där vi vet att olika typer av terroristiska grupperingar har baser. Över Adenviken ser vi en länk med utvecklingen i Somalia som kan komma att bli betydelsefull.

När detta är sagt ska sägas att våra instrument för att påverka Jemen är relativt begränsade. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Jag konstaterar att det finns en separat så kallad vänggrupp för Jemen som arbetar med dessa frågor. De försöker att med hjälp av ekonomiskt bistånd och så vidare ta itu med landets mer strukturella problem. Man ska vara medveten om att detta är en långsiktig utveckling. Det är ett bekymmersamt område.

Låt mig glida in på Bahrain. Det kan noteras att Bahrain är helt anorlunda i nästan varje hänseende. Om Jemen är fattigt, söndrat och problemfyllt har Bahrain varit ett av de mer välstående länderna, också politiskt relativt välutvecklat. Sunni–shia-motsättningen – politiska motsättningar har kommit med sunni–shia-klyvningen som katalysator – har lett till att Bahrainutvecklingen har tilldragit sig sådan uppmärksamhet från saudisk sida. Saudierna är oroad för utvecklingen i Jemen där det

också finns sunni-shia-motsättningar >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Vi ser ingen anledning att hålla med om det >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<< Därför finns det kanske anledning att i detta större sammanhang titta på utvecklingen i Jemen och Bahrain.

Utvecklingen i Bahrain är bekymmersam. Den har inte alls samma dimension vad gäller döda som på de andra ställena. Men situationen är repressiv med olika typer av rättegångar och utdömda dödsstraff. Det innebär att vi använder oss av ett starkare språkbruk nu än tidigare. Vi välkomnar dock beslutet att man kommer att lyfta undantagstillståndet den 1 juni.

Anf. 40 JONAS SJÖSTEDT (V):

Även om inriktningen är helt riktig i fråga om uttalandet om Bahrain är språkbruket ganska milt. Det är concerned, encourages och så vidare. Seriously concerned – till och med det.

Ett och annat condemns skulle kunna smygas in i texten också. Det vi ser är att man använder rättsapparaten för att utdöma mycket långa fängelsestraff och dödsstraff för sådant som är normal politisk oppositionsverksamhet, det vill säga att kräva politiska förändringar. Inte minst har vi förföljelserna mot dem som har begått brottet att ge sjukvård till dem som har skadats av regimen repression. Det är hårresande.

Finns det någon möjlighet att skärpa uttalandena? Det finns annars en risk att det tolkas som att politiska och militärstrategiska intressen gör att man är mildare mot Bahrain än mot andra länder.

Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vi försöker att kalibrera uttalandena. Även om jag har ingen avvikande bedömning vad gäller Jonas Sjöstedts beskrivning av utvecklingen är det fortfarande så att det är mycket värre på de andra ställena. I Syrien talar vi om tusentals döda och många tusentals fängslade. I Bahrain talar vi om – tror jag – fyra dödsdomar. Det är ett mindre land – men i alla fall. Därför är det en viss skillnad. Jag tror att vi ska behålla den, av den enkla anledningen att det annars verkar som att vi är hårdare mot Bahrain än vad vi är gentemot Syrien.

Vi har ett begränsat antal positioner på den verbala skala vi använder oss av. Vi får försöka kalibrera på ett någorlunda rimligt sätt. Det råder nu ett hårdare språkbruk mot Bahrain än tidigare. Det är seriously concerned. Vi har skärpt upp det i ljust av domarna.

Det som Jonas Sjöstedt nämnde om läkarna och sjukvårdspersonalen är speciellt aggraverande i dessa sammanhang. Vi fördömer ständigt dödsdomar.

Om vi försöker bedöma helheten i situationen ligger uttalandena någorlunda rimligt.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar allt i en klump. Det finns stöd för regeringens position och upplägg inför de fortsatta förhandlingarna beträffande dessa länder och den övergripande punkten Södra grannskapet och regionen.

Det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet beträffande punkten om Libyen på det sätt som Jonas Sjöstedt tidigare nämnde.

Då går vi vidare till punkt 4, Mellanöstern.

2010/11:34

20 maj

Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Uttalandet återvänder till känd materia. Vår position om Mellanöstern lades fast i rådsslutsatserna i december 2009, och därefter upprepades de i december 2010. Det här är en uppdatering i ljuset av läget – en viktig sådan. Det som går längre än uppdateringen är när vi talar om den inter-palestinska försoningsöverenskommelsen som slöts i Kairo den 3 maj, en överenskommelse om att tillsätta en teknisk övergångsregering stödd av Fatah och Hamas för att förbereda val i de palestinska områdena, det vill säga både Västbanken och Gaza, inom loppet av ett år.

Vi har försökt att kalibrera ordvalet här. Ni ser att vi welcome the agreement signed in Cairo. Sedan är vi relativt försiktiga och säger det blir lite beroende på vad de gör. Så upprepar vi de kända kraven. Det här är väl inte slutformulerat i varje rimlig del. Jag tycker personligen att man ska göra distinktioner mellan denna teknokratiska regering som ska förbereda valen och det faktum att fredsförhandlingarna ska föras i formell mening med PLO, det vill säga president Abbas. Det är där vi ställer de så kallade kraven på erkännande av Israel. De ska också formuleras på sådant sätt att det handlar om erkännande av Israels rätt att existera. Det handlar inte om ett omedelbart krav på diplomatiskt erkännande av Israel. Israel är inte berett att erkänna åt andra hållet. Det är en fråga om ett erkännande av en rätt att existera.

Vi tycker att det har gått rätt hyggligt – om ni tittar på formuleringarna. Jag vill inte alls utesluta att det kommer att bli en fortsatt diskussion när vi kommer till måndagen. Anförandet av president Obama i går var bra i den meningen att han lade fast den berömda parametern, det vill säga att en fredsöverenskommelse mellan Israel och palestinierna måste utgå från linjen 1967 men med de överenskommelser som kan göras angående att byta territorium. Det har varit EU-linjen mycket länge. Den har i och för sig varit en amerikansk linje tidigare, men de har svävat lite på målet den senaste tiden. Därför var det viktigt att president Obama var tydlig på den punkten. Det är möjligt att det kommer att föranleda någon ytterligare förstärkning i denna del.

Vi har från EU:s sida försökt att få ett kvartettmöte till stånd för att i en kvartettkommuniké försöka få in det som Obama sade i går. I en tidigare version av texten sades så. Det finns inte med i den senaste versionen. Nu står det att vi "look forward to an early meeting of the quartet".

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är möjligt att när nu Obama sade detta i går, dagen innan Netanyahu anländer till Washington, att de har beslutat sig för att de är beredda att ta det steget. I så fall kanske vi kan bli lite tydligare när det gäller att kräva ett kvartettmöte som faktiskt säger detta – vilket jag tror skulle vara av betydelse. Om detta leder till ett genombrott i fredsförhandlingarna, eller etablerande av fredsförhandlingarna, är jag något mindre säker på för ögonblicket, i ljuset av en lång rad andra faktorer. Men inte minst i ljuset av det som inträffar i hela den arabiska världen är det oerhört viktigt att vi från västvärldens sida uppfattas som att vi är fortsatt engage-

rade i fredsprocessen. Annars spelar vi nog krafter i händerna som kan komma att ställa till elände i dessa länder framöver och ytterligare komplicera möjligheterna till fred med Israel längre fram.

Anf. 44 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Det är positivt om EU kan driva på att en palestinsk statsbildning kan erkännas så fort som möjligt. Det pågår en sådan diskussion. Jag hoppas att det i realiteten är den svenska ståndpunkten att närma sig den.

Frågan var uppe i utrikesutskottet i går. Det blir lite komplicerat om man inte ska tala med Hamas men ha en gemensam regering – även om den är av mer teknisk karaktär. Det vore bra om det gick att manövrera sig in i en position att börja tala direkt med Hamas. Det är helt nödvändigt att göra det så småningom – inte för att jag tycker om vad de gör men för att jag tror att det är nödvändigt för fredsprocessens skull. Det vore intressant att höra vad utrikesministern säger om det.

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är tydligt att vi kommer att samarbeta med denna regering. Nu tror jag inte att denna regering – det är så det är sagt – kommer att innehålla företrädare explicit för Hamas, eller för Fatah heller för den delen. Det kommer att bli olika så kallade oberoende personligheter. Gränsen för deras oberoende kommer nog att vara diskutabel, kan jag tänka mig. Det blir väl personligheter som har någon typ av anknytning utan att formellt vara representanter för vare sig Hamas eller Fatah.

Tveklöst öppnar dessa skrivningar för ett fortsatt europeiskt, och därmed också svenskt, engagemang med denna regering.

Fredsförhandlingarna i formell mening om de stora frågeställningarna förs med president Abbas. Det är något som också – ska man notera – Hamas har sanktionerat i överenskommelsen i Kairo.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens position och fortsatta diskussioner om Mellanöstern under punkten 4.

Punkt 5, Södra Kaukasus. Det är tydligen en uppskjuten fråga, liksom den kommande om mänskliga rättigheter.

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Det är en uppskjuten diskussion från det föregående mötet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är en diskussion som jag tror inte kommer att bli alltför omfattande. Vi har inga större politiska avgöranden som ligger framför oss just nu.

Det finns en oro – som vi också har uttryckt från svensk sida – vad gäller utvecklingen mellan Armenien och Azerbajdzjan med ett successivt upptrappat tonläge i Nagorno-Karabach-konflikten. Där infinner sig frågan vad EU kan göra, om det finns någon roll för Europeiska unionen.

Vi har nu fått igenom att det kommer att bli en fortsättning för ett speciellt sändebud till södra Kaukasus. Ett mandat för ett sådant sändebud finns. Där diskuteras också personfrågan.

Sedan vill vi självfallet aktualisera den allmänna samarbetsprocessen, associeringsavtalen, med länderna och inleda inte minst DCFTA-förhandlingar med framför allt Georgien vid en rimlig tidpunkt. Möjligen kommer det också att beröra situationen när det gäller de ockuperade territorierna och i olika typer av kontaktverksamhet där.

Anf. 48 FREDRICK FEDERLEY (C):

Tack, utrikesministern, för redogörelsen! Jag vill bara ta upp en detalj, men kanske inte en helt oväsentlig. Den största militära upprustning som pågår ser vi just nu i Azerbajdzjan. Är det föremål för diskussion?

Det skapar så klart omedelbara ställningstaganden i förhållande till "frusna konflikter", som är det uttryck vi använder i OSSE. Det är ju ständigt pågående konflikter, men vapenvåld används inte. Är det en punkt på dagordningen? Det kan så klart bli ett omedelbart eskalerande i grannländerna.

Anf. 49 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi har nämnt tidigare att vi inte anser att EU ska närma sig i den här riktningen. När det gäller konflikter är det bra om vi har så pass goda relationer till Ryssland som möjligt. Är vi med och stöder processen när det gäller den här typen av länder kan det bli en ganska ansträngd relation till Ryssland. Det kan kanske bli lite instabilt.

Vi anmäler avvikande mening på den här punkten.

Anf. 50 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det var inte mycket att ha avvikande mening till, men man kan väl ha avvikande mening så där i största allmänhet. Det är fullt möjligt.

Jag nämnde bara eskalerad retorik mellan Armenien och Azerbajdzjan >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är därför det är angeläget att vi markerar så mycket vi kan. Det sker i samarbete med den så kallade Minskgruppen. Det är Ryssland, USA och Frankrike men det finns också andra aktörer som är inblandade i detta. Notabelt är Turkiet, som ju har en stark relation till Azerbajdzjan, medan Ryssland å sin sida som sagt har den starka relationen till Armenien.

Anf. 51 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det tog mig ett tag att smälta det Sverigedemokraterna sade. Nu måste jag säga att jag är fullständigt häpen. Hur kan man säga att vår Rysslandspolitik ska grundas på att vi ska ha ett bra förhållande till Ryssland genom att acceptera att Ryssland de facto ockuperar grannländer, alltså delar av Georgien i det här fallet. Är det någonting som vore förödande, om man ser på historien, vore det att inta en sådan linje gentemot Ryssland. Parallellerna är ju häpnadsväckande, tycker jag.

Anf. 52 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Den hade vi när det gällde Baltikum en gång i världen.

Anf. 53 JONAS SJÖSTEDT (V):
Ja, och det är väl dags att inse att det var fel.

Anf. 54 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Det var fel.

Anf. 55 FREDRICK FEDERLEY (C):
Herr ordförande! Jag kan bara instämma i Jonas Sjöstedts inlägg och utrikesministerns kommentar till det.

Det finns också en annan aktör i den omedelbara närheten som är oerhört stressad av vad som sker i Syrien. Det är Iran. De oljetillgångar som finns i Azerbajdzjan är så klart av intresse också för Iran, ett geografiskt också strategiskt intressant område, särskilt om inflytandet i Syrien kommer att försvagas framöver.

Kan man på något sätt se att Iran gör politiska närmanden eller låter man det bara vara? Jag kan inte tolka Irans intressen åt det här hållet, men vore jag en galen diktator i Iran skulle jag inte vara helt ointresserad av det geopolitiska läget.

Anf. 56 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Det är de med all sannolikhet inte heller. Jag kan inte påstå att jag har sett något konkret manövrerande av Iran i det här läget, men man ska inte glömma att detta är ett område som historiskt sett var en del av Persien under mycket lång tid. Det finns ju ett så att säga persiskt inflytande, om jag talar i mer historiska termer.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Detta innebär inte att det finns någon större aktivitet. Det finns viseringsfrihet för iranska medborgare både till Georgien och, tror jag, till Azerbajdzjan. Det har viss betydelse för turistsektorn i dessa länder.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vad gäller Azerbajdzjan och relationerna till Iran vet jag inte om Iran har något stort intresse av gastillgångarna. De har ju själva mycket, mycket större gastillgångar. De har världens näst största gastillgångar. Men det finns ju en betydande azerisk befolkningsgrupp i Iran. Tabriz, som ligger en bit över gränsen, är ju en azerisk stad. Den iranske högste ledaren talar azeriska därför att han har azeriskt ursprung till exempel.

Det är klart att det finns kulturella förbindelser som är mycket betydande och som vi ofta underskattar när vi bedömer de här länderna. Men något konkret politiskt manövrerande från Irans sida har jag inte kunnat notera.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:
Då försöker jag sammanfatta. Det finns stöd för regeringens upplägg av de fortsatta förhandlingarna och diskussionerna om södra Kaukasus. Det finns en avvikande mening som jag uppfattar som att EU bör arbeta för bättre relationer med Ryssland och i praktiken stödja Rysslands strävanden i denna region.

Är det riktigt uppfattat?

Anf. 58 MARGARETA SANDSTEDT (SD):
Vi ska liksom inte störa våra relationer till Ryssland, utan vi ska vara lite försiktiga när det gäller den här typen av länder.

2010/11:34
20 maj

Anf. 59 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Vad gäller demokratiska länder, eller?

Anf. 60 MARGARETA SANDSTEDT (SD):
Förlåt?

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Vad gäller demokratiska länder?

Anf. 62 MARGARETA SANDSTEDT (SD):
Nej, det handlar om Kaukasus och länderna runt omkring.

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Baltikum också, när de blir irriterade på dem >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Ska vi axiomatiskt stödja ryssarna gentemot grannländerna? Det blir lite konstigt, blir det inte det?

Anf. 64 MARGARETA SANDSTEDT (SD):
Ni får respektera vår hållning här.

Anf. 65 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Jag respekterar den, men jag vill gärna få reda på vad den är. Här är det en konflikt mellan Ryssland och grannlandet och vi ska axiomatiskt stödja Ryssland i det fallet. Gäller det alla grannländer eller är det bara det här?

Anf. 66 MARGARETA SANDSTEDT (SD):
Det är bara det här just nu i alla fall.

Anf. 67 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Det är bara det här?

Anf. 68 MARGARETA SANDSTEDT (SD):
Ja.

Anf. 69 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Alla andra länder stöder vi, men inte de här.

Anf. 70 MARGARETA SANDSTEDT (SD):
Grannländer runt omkring också.

Anf. 71 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Grannländer runt Ryssland stöder vi inte. Vi stöder Ryssland gentemot grannländerna. Det är ett klarläggande. Ta det till protokollet!

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:
Absolut. Det är redan stenografiskt nedtecknat.
Nästa punkt gäller mänskliga rättigheter.

Anf. 73 Utrikesminister CARL BILDT (M):
>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:
Det har kommit ett brev också, ska jag säga.

Anf. 75 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Det är ett brev från mig till den höga representanten inför den här diskussionen. Det är en allmänorienterande diskussion, inga slutsatser. Den har också blivit uppskjuten.

Frågan om de mänskliga rättigheterna är en viktig profilfråga generellt sett, inte bara i den svenska utan i den allmänna europeiska utrikespolitiken. Vi för givetvis en diskussion om hur detta konkret ska komma till uttryck både organisatoriskt och politiskt i olika hänseenden.

Det finns andra brev också >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Mitt brev handlar egentligen om två saker. Den första är att vi ska utforma en bred definition av mänskliga rättigheter. Det är väl naturligt att man i det konkreta agerandet kan fokusera på vissa saker, men vi ska ha en bred definition av de mänskliga rättigheterna.

Den andra delen av detta återkommer till det förslag som vi har lagt fram tidigare och som möter visst motstånd – jag tror att det kommer att möta motstånd nu också – det vill säga att Europeiska unionen ska göra det som Förenta staterna gör och det som faktiskt också Sverige gör då och då. Vi lägger fram en heltäckande redovisning av hur vi bedömer läget för de mänskliga rättigheterna i de olika länderna runt om i världen.

Det är åtskilliga som anser att det där är lite obekvämt. När man säger saker och ting leder det ju till att en del länder blir irriterade. Det leder det alldeles självklart till. Jag tycker att det vore en fördel för de europeiska länderna om vi kunde göra detta gemensamt. Det skulle ju minska obehaget för varje enskild stat. Men viktigare än så är att det helt klart skulle ha en tyngd om Europeiska unionen gör det. Kan Förenta staterna göra det skulle väl också Europeiska unionen kunna göra det.

Vi återvänder till det förslaget. Jag har inga förhoppningar om att det omedelbart kommer att gå igenom, men jag hoppas att droppen så småningom ska urholka stenen. Dessutom hoppas jag med detta att vi ska få en diskussion om den centrala plats som arbetet för mänskliga rättigheter ska ha i den samlade europeiska utrikespolitiken.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:
Får jag fråga: Vad tror utrikesministern om olika medlemsländers entusiasm eller stöd för detta?

Anf. 77 Utrikesminister CARL BILDT (M):
För öppenhetstanken?

Anf. 79 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Vi ser ju vad gäller Kina att vi ibland har svårigheter. Vi vill ofta uttrycka oss relativt tydligt. Men det finns andra som kanske inte är fullt lika förtjusta i det. I Ryssland, som vi just hade uppe, kan det också finnas de som ibland kanske inte vill kalla en spade en spade >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det har funnits en känslighet >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< för att offentligt kalla en spade en spade. Men vi tycker att det är viktigt. Vi tycker också att det är viktigt för trovärdigheten.

Om jag får återvända till att vi ska få trovärdighet kan jag säga att när vi är tydliga mot Bahrain är det viktigt att vi kan visa att vi är tydliga också mot Kina eller mot Ryssland. Annars säger de att vi bara håller på och stampar på dem som är små men inte vågar ta itu med de stora. Det underminerar trovärdigheten i den samlade politiken.

När jag säger detta lägger jag som sagt till att det finns de som har vad de skulle kunna beskriva som en lite mer pragmatisk syn på de här frågorna.

Anf. 80 SUSANNA HABY (M):

Jag hade bara en liten fundering som jag skickade med senast när inte utrikesministern var här i nämnden utan var ersatt av statssekreteraren. EU har ju en egen institution, FRA, som ska kontrollera hur det ser ut med de interna mänskliga rättigheterna. När man är på besök får man en uppfattning om att det ser väldigt olika ut och faktiskt också ganska dåligt i en del tredjeländer.

Jag tänker på trovärdigheten. Det är väldigt viktigt att EU internt kan leva upp till de mänskliga rättigheterna och sådant man har kommit överens om innan man tar för stora steg och har synpunkter på länder runt omkring. Jag vill bara skicka med att det kanske är bra att man tar lite hänsyn till det jobb som görs och tar till vara de kunskaper som finns där.

Anf. 81 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Dels det, dels ska vi inte glömma att vi har ett omfattande arbete inom ramen för Europarådet när det gäller övervakning av mänskliga rättigheter, kontroll av mänskliga rättigheter och arbete med mänskliga rättigheter i de olika europeiska länderna. Det inträffar också att Sverige fällt för brott mot Europakonventionen. I några fall, enligt min mening, på rätt goda grunder. Jag kan notera att vi under de allra senaste åren inte har blivit fällda så många gånger.

Det är viktigt för vår samlade trovärdighet ute i världen att vi kan visa att vi tar de här frågorna på allvar. Vi tar itu med de problem som finns inom våra respektive länder, för de finns här också, som bekant.

Anf. 82 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi är ju väldigt skeptiska mot EEAS. Vi vill egentligen inte att den ska behövas. Därför anser vi inte heller att man ska lägga ned alltför mycket kraft på den här frågan.

Det är också så rent pragmatiskt att vi faktiskt måste acceptera att det finns vissa kulturella skillnader mellan länderna. Ibland kanske vi måste acceptera det också för att kunna vinna vissa fördelar. Det handlar faktiskt om att vi handlar med olja, mineraler och sådana saker. Vi kanske inte ska låsa oss alltför mycket vid den här saken.

Vi har en avvikande mening på denna punkt.

Anf. 83 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är tveklöst så att det finns kulturella skillnader. Men de mänskliga rättigheterna är universella. Det tror jag inte att vi ska göra avkall på. Sedan kan man ha olika religioner eller kulturella uppfattningar. Länder formas också av sin historia. Men det är en väldigt grundläggande princip, inte bara för Sverige utan i hela det internationella samarbetet, att FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna är universella och måste ty följande vara en mycket viktig del av EU:s samlade utrikespolitik.

Anf. 84 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag har en liten fråga som kanske inte formellt är på dagordningen men som hänger ihop med det Susanna Haby tog upp om mänskliga rättigheter i Europeiska unionen. Det finns ju en intressant men problematisk utveckling i Baskien, där Eta har deklarerat en vapenvila och där Etas politiska gren försöker få ställa upp i valen men förbjuds av de spanska domstolarna.

Jag har full förståelse för att man inte litar på Eta, så att säga. Det har historien visat. Men det är också en utveckling där man förbjuder andra vänsternationalistiska partier i Baskien och där de är uppe i rättegångar. Jag tycker att det är ganska bekymmersamt om vi har ett EU-land där man förbjuder vissa politiska uttryck, som faktiskt risken är i Spanien i dag. De får inte ställa upp i val och de får inte verka politiskt över huvud taget.

Finns det någon diskussion ens i korridorerna på EU-nivå om situationen och möjligheten att ingå en fredlig lösning, typ den på Nordirland, i Baskien så småningom?

Anf. 85 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Inte i EU-korridorerna – det har jag i varje fall inte stött på >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Däremot har vi haft en diskussion om detta med att stänga ned politiska partier. Det gäller framför allt fallet Turkiet, där domstolar har stängt ned kurdiska partier. Det ledande kurdiska partiet stängs regelbundet ned. Sedan återuppstår det regelbundet i annan skepnad, och så stängs det ned igen. Detta har pågått under relativt lång tid. Vi har sagt att det inte kan vara på det sättet. De måste förändra sin lagstiftning så att de tillåter rimliga politiska partier.

Detta leder till frågor – jag tror att Venedigkommissionen har varit inblandad i detta – om hur det är i olika europeiska länder när det gäller möjligheten att förbjuda politiska partier. I Sverige kan man inte göra

detta, och det tycker jag är bra, men det finns ett antal europeiska länder som har författningsbestämmelser som möjliggör det. Tyskland har förbjudit både kommunistpartiet och nazistpartiet att återuppstå, av alldeles uppenbara historiska skäl, och det finns ett antal länder som har motsvarande begränsning av historiska skäl. I Irlandsfallet var det väl också på detta sätt ett tag, innan man på Nordirland släppte fram det som de facto är Sinn Féin, alltså IRA, i den politiska processen.

Detta tillhör de frågor som mer ligger inom Europarådet och Venedigkommissionen, där jag tycker att vi har stor nytta av erfarenhetsutbytet mellan europeiska länder, men det finns ingen europeisk standard när det gäller detta. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 86 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag under punkten 6, Mänskliga rättigheter, med att det finns stöd för det fortsatta upplägget i diskussionerna som regeringen har redovisat här, med en avvikande mening från Sverigedemokraterna, som efter vad jag förstått går ut på att Europeiska unionen inte ska låsa sig vid frågan om mänskliga rättigheter utan ta kommersiella hänsyn i sammanhanget.

Anf. 87 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag kan vara tydlig och säga att vi inte anser att EEAS ska lägga så mycket tid och kraft på den här frågan. Vi kan ha en avvikande mening som låter så.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Sammanfattar jag alltså på ett felaktigt sätt?

Anf. 89 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Nej, men jag ville vara tydlig och säga detta.

Anf. 90 ORDFÖRANDEN:

Men min sammanfattning var alltså korrekt?

Anf. 91 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Javisst.

Anf. 92 ORDFÖRANDEN:

Nästa punkt är Sudan.

Anf. 93 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Detta är ingen beslutspunkt utan en genomgång med EU:s särskilda representant som heter Rosalind Marsden, en erfaren brittisk diplomat som är vårt speciella sändebud i de här frågorna. Det handlar framför allt om utvecklingen inför den självständighetsförklaring för södra Sudan som kommer att äga rum den 9 juli. Här finns en lång rad ännu olösta frågeställningar i relationen mellan nord och syd. Det gäller utvecklingen i det så kallade Abyeiområdet uppe i norr, som är

kontroversiellt, men också betydande frågeställningar när det gäller förutsättningarna för statsbyggnad och stabilitetsbyggnad nere i syd.

Vi kommer att fortsätta att hävda både betydelsen av att försöka lösa de olika frågeställningarna mellan nord och syd och av att få det internationella samfundet att samla sig, företrädesvis under FN:s ledning, för en samlad och långsiktigt stark plan för statsbyggnad i södra Sudan. Det är ett av de mest krävande områdena i världen när det gäller att få en stat att fungera, med betydande etniska och kulturella spänningar inom det som kommer att bli den sydsudanesiska staten, och kommer att kräva mycket omfattande internationella insatser under relativt lång tid. Det kan bara lyckas om detta samlas, och då är det FN som enligt vår mening är den naturliga punkten för detta.

EU kommer förhoppningsvis att spela en ganska stark roll i sammanhanget. Låt mig bara nämna att det också handlar om inte att upprätta men väl att omdefiniera vad som då blir den nordsudanesiska staten. Det är klart att en stat som förlorar en mycket betydande del av sitt territorium blir en annorlunda skapelse. Den måste omformulera sin identitet och sina strukturer, och det är viktigt att det sker på ett sådant sätt att det inte äventyrar stabiliteten. Där är inte statsstabiliteten ifrågasatt, men statens uppträdande kan komma att utvecklas på ett sådant sätt att det blir ett hot mot stabiliteten i det vidare området.

Vi måste alltså ha en hjälp- och stabilitetspolitik för södra Sudan och en engagemangspolitik för norra Sudan. Lägg därtill fredsförhandlingarna, om Darfur, som ju är en annan bricka i detta komplicerade spel, som pågår i Doha. Fråga mig inte hur de går, för det vet jag inte.

Det finns inga slutsatser nu, men frågan återkommer i juni med slutsatser.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Den återkommer också med biståndsministern här i nämnden.

Anf. 95 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi ville bara framför lite synpunkter om det här. Gammal bitterhet gör ju många gånger att det finns en grogrund för ytterligare krig och konflikter. Det är väldigt viktigt att man i tid förebygger sådant, så att det förhindras. För vår del vill vi framhålla hur viktigt det är att man delar upp oljan rättvist mellan nord och syd för att på det sättet förebygga konflikt.

Anf. 96 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Sådana förhandlingar pågår med Norge, som är en ledande aktör i sammanhanget. Där kan man tillhandahålla den tekniska kunskapen på ett sätt som Sverige inte kan.

Anf. 97 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag att det finns stöd för regeringens upplägg i de fortsatta diskussionerna om Sudan.

Nästa punkt, punkt 8, gäller den europeiska utrikestjänsten. Vad finns att säga där?

Anf. 98 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Där finns mycket att säga, men hur mycket vi kommer att hinna säga på den här punkten är mer diskutabelt. Det är en löpande diskussion som vi för med Catherine Ashton om hur den europeiska utrikestjänsten utvecklas. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Här förekommer lite olika förslag. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vad vi har understrukt är att det är viktigt att det utvecklas en god interaktion mellan den europeiska utrikestjänsten och de nationella utrikestjänsterna. Det handlar både om situationen på marken i de olika länder där till exempel Sverige har ambassad och det finns en europeisk representation >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Utrikesministern får nog gå hem och titta på hur cykeln ser ut.

Anf. 100 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja. Men vi är alltså inriktade på att den ska bli just ett nav för samarbete mellan de olika ambassaderna och att vi ska få ett rapportflöde, så att den rapportering som de ger ska komma också oss till del. Det är speciellt betydelsefullt från svensk utgångspunkt i områden där vi inte har ambassader.

Vi ska heller inte glömma att vi är relativt välförsedda med ambassader och företrädare runt om i världen medan det finns EU-länder som är väsentligt mindre väl företrädade ute i världen, och det är viktigt att också de får tillgång till den här rapporteringen. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 101 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Knappast förvånande anser Sverigedemokraterna att EEAS inte ska fortsätta byggas ut. Vi anmäler avvikande mening här.

Anf. 102 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag det som att det finns stöd för regeringens upplägg i de fortsatta diskussionerna under punkt 8 med en avvikande mening från Sverigedemokraterna, som väl inte vill att det ska finnas någon europeisk utrikestjänst.

Anf. 103 Utrikesminister CARL BILDT (M):

De vill ju inte att det ska finnas någon europeisk union över huvud taget.

Anf. 104 ORDFÖRANDEN:

Det får vi ta vid ett annat tillfälle. Låt mig fråga: Jag hade antecknat att det kanske skulle komma några punkter om Afghanistan, Pakistan och eventuellt Bosnien – hur är det med det?

Anf. 105 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Det är mer än så. På min lista har jag Afghanistan, Bosnien, Vitryssland och Albanien. Allt är bara informationspunkter, utom Afghanistan.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:
Då tar vi Afghanistan först.

Anf. 107 Utrikesminister CARL BILDT (M):
>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
Jag vill ha en Afghanistandiskussion i juni som är mer grundläggande, och då vill jag anta en rätt rejäl text angående Afghanistan, för det finns rätt mycket att säga. Vi får se hur detta slutar >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:
Detta kan ju komma under helgen, men om det bara har den bleka innebörd som utrikesministern säger kan vi väl klubba det här och nu.

Anf. 109 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Vi informerar självfallet nämnden om och när det blir aktuellt.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:
En rådsslutsats med den innebörd som utrikesministern här har angivit ställer vi oss bakom.
Då går vi över till Bosnien.

Anf. 111 Utrikesminister CARL BILDT (M):
Sedan har vi alltså tre punkter som kommer upp.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:
Bosnien, Vitryssland och Albanien har jag antecknat.

Anf. 113 Utrikesminister CARL BILDT (M):
När det gäller Bosnien kommer Catherine Ashton att informera om de insatser som hon gjorde i slutet på förra veckan i samband med att hon åkte till Sarajevo och Banja Luka. Där har det ju varit en betydande konflikt som går ut på att den Bosnienserbiska delen har velat utlösa en folkomröstning för att ifrågasätta delar av det juridiska verket i den bosniska staten. Detta har varit föremål för mycket upphetsade tonlägen och förslag till åtgärder, och Catherine Ashton säkrade, vilket jag tycker var mycket bra, en överenskommelse om att man drog tillbaka detta helt och hållet. Den krisen är vid det här laget avvärdad. Hon kommer att rapportera om detta, och vi kommer att uttala vårt stöd.

Det innebär nu inte att allting i Bosnien är frid och fröjd. Det finns fortfarande betydande problem med regeringsbildningen på statsnivå och med motsättningar inom den så kallade federationen, mellan de kroatiska och Bosnienmuslimska delarna. Men det blir en orientering och ett stöd för de fortsatta insatser som görs av Catherine Ashton och hennes

managing director Miroslav Lajčák, den tidigare slovakiske utrikesministern.

2010/11:34

20 maj

I samband med detta har min bulgariske kollega i dag på morgonen begärt att vi också ska ta upp något om situationen i Albanien. Den har ju varit spänd under lång tid. Det har varit motsättningar mellan de två ledande partierna efter det parlamentsval som var för ungefär två år sedan vid det här laget och där socialisterna inte har godkänt valet och inte deltagit i arbetet i parlamentet. Så har vi haft ett lokalval i Tirana som har varit väldigt viktigt i det här sammanhanget. Det valet räknas just nu. Det ägde rum den 8 maj och räkningen pågår fortfarande, röst för röst. Det jag senast såg var att skillnaden mellan de två blocken låg inom hundra-talet röster. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Då får vi ett meningsutbyte om vad som möjligtvis kan göras i denna situation.

Vitryssland är det framför allt vi som har velat ta upp. Där har det kommit domar. Andrej Sannikov, presidentkandidaten som jag tror att åtskilliga av oss har träffat, dömdes till fem års fängelse och gav under rättegången en rätt målande beskrivning av vad han hade utsatts för i fängelset. Där har vi dessutom nu en galopperande finansiell och ekonomisk kris. Man har ett bytesbalansunderskott på 16 procent av bnp, man har inga valutaserver och mycket begränsad förmåga att finansiera detta.

Nu var ju premiärminister Putin där i går >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Uppenbarligen nådde man ingen överenskommelse, utan Putin åkte tillbaka till Moskva. Nu tror jag inte att den överenskommelsen skulle kunna lösa hela det finansiella problemet, för det är massivt. Men detta innebär att både den finansiella och politiska krisen i Vitryssland fördjupas. Det finns ju anledning att byta några ord om detta, och vi vidtar också, som jag nämnde under A-punkterna tidigare, ett antal restriktiva åtgärder riktade mot de individer i det vitryska rättssystemet som är direkt ansvariga för den accelererande repressionen.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar utrikesministern för informationen.

Vi tackar utrikesministern med medarbetare för i dag.

**3 § Utrikes frågor – försvar
Försvarsminister Sten Tolgfors**

**Återrappport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
– försvar den 9 december 2010**

Återrappport från informellt ministermöte den 24–25 februari 2011

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor – försvar den 23–24 maj 2011**

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Sten Tolgfors med medarbetare välkomna.

Vi börjar med frågan om A-punkter. Det finns några A-punkter ute. Då ingen vill säga någonting om de A-punkter som är utsända klubbar vi dem.

Det finns återrappporter från tidigare möten. Vill statsrådet säga någonting om dem?

Anf. 116 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Herr ordförande! Först är det kort en återkoppling från försvarsministermötet i rådet för utrikes frågor den 9 december. Det var inte jag själv som deltog utan vår Kuspbambassadör.

Där handlade diskussionen om rådsslutsatser som uppmuntrade medlemsländerna att genomföra systematiska analyser av sina förmågor i syfte att hitta samarbetsområden i enlighet med det svensk-tyska initiativet. Jag kommer att återkomma till innehållet i det på djupet om en stund. Slutsatserna understryker också potentialen i den civilmilitära synergien och vikten av att utveckla Nato–EU-samarbetet. Vidare diskuterades Edas budget, och man beslöt att frysa den till 2010 års nivå. Det förekom också ett informellt möte med Natos generalsekreterare. Det hölls också ett styrelsemöte för Eda i försvarsministerformat.

Nästa möte jag vill rapportera kring är det informella mötet i Budapest. Där diskuterades pågående insatser i Afrika och på Balkan. Där diskuterades den begynnande utvecklingen i Libyen. Anders Fogh Rasmussen deltog i diskussionen om partnerskap mellan EU och Nato. Det svensk-tyska initiativet var uppe igen och fick förnyat stöd av medlemsstaterna.

Det var min återrappportering.

Anf. 117 SUSANNA HABY (M):

Jag har en fråga som gäller den diskussion som varit angående operation Atalanta. I texten här står det att man har diskuterat hur man ska komma till rätta med situationen i Somalia och på Afrikas horn och att EU ska ta en politisk och militär risk för att angripa piratverksamhetens grundorsaker. Sedan kan vi läsa i Ashtons sammanfattning av diskussionen att man ska ta en bredare strategi och att lösningen finns på land. Men sedan är det väldigt mycket inriktat på de militära insatserna och väldigt lite, känner jag, utifrån att man kanske borde se på vad det är som gör att dessa människor tycker att pirateri lönar sig bättre än att vara med och utveckla sitt eget land.

Jag skulle vilja höra om försvarsministern kan svara på det.

Anf. 118 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):
Absolut. Detta sammanfaller med första punkten för kommande möte. Kan jag ta det tillsammans?

2010/11:34
20 maj

Anf. 119 ORDFÖRANDEN:

Ja, vi tar det då. Vi klubbar först av återrapporten.

Vi går vidare till punkt 10, Militära operationer. Jag lämnar ordet till Sten Tolgfors, som får svara på frågan och i övrigt inleda.

Anf. 120 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Precis som Susanna Haby pekar på är detta en av punkterna på det kommande ministerrådsmötet, och därför är det väldigt bra att ta upp den och diskutera den.

Först ska jag säga att dagordningen fortsatt är preliminär. Det kommer att bli ett kort möte, som vi tror, på ett par timmar sammanlagt. En av de saker som kommer att diskuteras är insatserna. Vi deltar för närvarande i EUTM för Somalia. Vi har också – det vet nämnden – periodvis deltagit i operation Atalanta. Under 2011 är vårt bidrag stabsofficer. Vi har tidigare varit deltagande med två militära bidrag och med kustbevakningen.

Vi avvaktar en reviderad version av den höga representanten Ashtons strategi för Afrikas horn. Vi vet också att både EUTM och Atalanta står inför ominriktningar. Vi tycker att det är viktigt att Atalantas mandat ses över, och därmed måste det ske i ett perspektiv av en helhet, som Susanna Haby pekar på.

Den höga representantens strategiska översyn för insatsen är välkommen, precis som hennes reviderade version av en strategi för Afrikas horn.

När det gäller EUTM:s framtid har vi från svensk sida välkomnat optioner för insatsens framtid. Vi tycker att det är viktigt att man går igenom utmaningarna för EUTM innan man fattar beslut om en förlängning.

Det gäller att ta hänsyn till erfarenheter från integrationsprocesserna när soldaterna kommer hem till Somalia igen och till övergångsregeringens förmåga att leda och förvalta de förband som EUTM är med och utbildar. Vi måste också slå vakt om att utbildningsförhållanden för de somaliska rekryterna i Uganda är säkerställda. Det är något som Sverige verkligen har jobbat aktivt för.

I nuläget sträcker sig det svenska engagemanget i EUTM till slutet av augusti. Det kom i början av maj ett optionspapper för en möjlig EU-insats för regional maritim förmågeutveckling. Tanken är att länderna i regionen ska förbättra sina förmågor och göra det i ett civilmilitärt perspektiv för att kunna agera mot sjöröveri och försvara egna territorialvatten. Vi förutser en diskussion om detta på mötet, och inte ett beslut.

Jag har några ytterligare reflexioner på Susanna Habys fråga. Vi talar om ett av världens absolut fattigaste länder. Vi talar om ett land som har varit i avsaknad av en regering i ca 20 år, där transitionsregeringen har kontroll över delar av huvudstaden men inte över territoriet i stort.

Givetvis är fattigdom en grogrund för rekrytering av pirater. Samtidigt är piratverksamheten en del av en internationell, välorganiserad brottslighet. Båda perspektiven finns alltså. De som leder detta tjänar stora pengar, och man använder mycket fattiga, ofta utanförstående, för

att utföra dåden – ofta med extremt stora risker. Vi har många gånger fascinerats när vi har sett att piratbåtar finns så långt utanför kusten att om de inte lyckas med en kapning tar de sig inte hem igen. De har inte förnödenheter, drivmedel och så vidare. Orsakerna till detta är flera. Vi ser problemen på havet, men problemen uppstår inte där utan i land.

Det pågår processer att titta på faktorer som utfiskning i närområdet och liknande. Jag undrar om det inte var så att den senaste säkerhetsråds-resolutionen också underströk detta. Det har varit under diskussion.

Jag vill nämna för nämnden, eftersom det är viktigt, att vi talar om ett problem som började som piratverksamhet omedelbart utanför Somalias kust. Nu är det något som destabiliserar närmast halva Afrika. Problemen går från Somalias kust nästan bort till Indien i väst-östlig riktning. De går nedåt Tanzania till vad gäller nord-sydlig riktning. Om man gör en fyrkant av det ser man vilket enormt område det är.

Det utvecklingspolitiska problemet i detta är att det inte bara är kuststaterna som är beroende av hamnarna längs Afrikas östkust. Det gäller också länderna längre in. Även de påverkas. Vi har också det rent humanitära med FN:s matleveranser för civila i regionen. Detta är alltså ett mycket brett och svårt problem.

Det finns ytterligare en aspekt som jag tycker är viktig. Vi har nu motsvarande två jumbojetar med gisslan som sitter utanför Somalias kust under helt omänskliga förhållanden. De har i vissa fall gjort det under ganska lång tid. Det är en mycket allvarlig situation.

Jag vill nämna att operation Althea säkert kommer att diskuteras. Det görs vid nästan varje möte. Det svenska bidraget avslutades 2008. Vi deltar sedan sommaren 2010 med en person i den icke-exekutiva delen som syftar till utbildning och stöd till förmågeutveckling för försvarsmakten.

Frågan om Libyen kommer att komma upp. Många EU-länder deltar och vill säkert vädra frågan. Men det beror också på att EU, vilket nämnden väl känner till, gör löpande förberedande planering. Man tittar på kriser och potentiella kriser i världen och gör eget förberedelsearbete. Så har också varit fallet sedan april månad då ministerrådet fattade beslut om att vidta åtgärder för att möjliggöra en militär krishanteringsinsats i Libyen också för EU om det skulle komma att krävas. Just nu finns det ingen indikation på att det går i denna riktning, men förberedelsearbete sker ändå.

Syftet skulle vara att med militära resurser stödja de humanitära organisationer som jobbar i området. En förutsättning för detta är att det skulle komma en uttrycklig begäran från FN:s kontor för koordinering av humanitära insatser – Ocha. Så har inte skett, och det förutses just nu inte heller komma att ske.

Nämnden känner väl till alla de svåra överväganden som finns när det gäller att värna humanitära principer och samtidigt göra en militär insats till stöd för det humanitära. Det är inga lätta frågor att lösa ut. Det kunde bli aktuellt om säkerhetssituationen skulle bli så allvarligt försämrad att det skulle krävas militärt skydd för humanitära insatser. Där är vi inte nu, och det finns en stor tveksamhet. Jag vill ändå nämna för nämnden att EU jobbar så; man blickar in i framtiden. Det förutsätts bli en diskussion också på denna punkt.

Detta, herr ordförande, var de insatsdiskussioner som jag tror kommer att dyka upp.

2010/11:34
20 maj

Anf. 121 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag tackar försvarsministern för redogörelsen. Det är svårt att inte dela oron vad gäller Somalia och Atalanta. Jag antar att det inte finns några lätta lösningar, för då hade vi ju genomfört dem.

Men det vore intressant att höra om det finns någon diskussion om strategibyte. Det blir egentligen värre och värre med piratverksamheten, kan man säga. Finns det några tankar på hur en alternativ strategi skulle se ut?

Jag håller med Susanna Haby om behovet av åtgärder på marken, vilket förmodligen inte är det enklaste.

Annars har vi ingenting att invända när det gäller Atalanta, Althea och EUTM. Men Vänsterpartiet har motsatt sig Eufor Libya-insatsen som den utformades i beslutet. Vi menar att detta att Ocha inte är intresserat egentligen bekräftar vår bild av att den inriktning det hela fick i dokumentet var lite feltänkt. Denna uppfattning vidhåller vi.

Anf. 122 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Herr ordförande! Jag tackar försvarsministern. Vi anser också att man kanske bör byta strategi när det gäller sjöröveriet. Den är ganska ineffektiv. Man kanske i stället bör satsa på civila insatser som biståndsåtgärder och frihandel. Det kanske skulle kunna vara en möjlighet.

Vi vill tillägga att det blir ett problem med EUTM. EU har bidragit till en utbildning av en rebellgrupp, och sedan finns det ingen annan som tar över. Det är ett problem med träningsprogrammet för de somaliska militärerna. Detta är den synpunkt vi har.

Anf. 123 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Jonas Sjöstedts och Margareta Sandstedts frågor går delvis ihop. De gäller egentligen samma insats.

Ja, det finns en diskussion om omriktning. Först tycker jag att man ska notera att Atalanta i vissa delar är väldigt framgångsrikt. Vi har till exempel inte sett någon kapning av World Food Programmes fartyg, det vill säga matleveranser till civila i Somalia. Ett av huvudsyftena med insatsen var att skydda matleveranserna. Det har haft hundra procentig framgång.

Det andra är att fartyg som följer de rekommendationer som insatsen utfärdar, alltså best practice, drabbas av sjöröveriet i mycket mindre utsträckning. Problemen är ofta de som inte följer best practice. De råkar i tilltagande grad illa ut.

Området expanderar också. Det sker delvis som ett svar på att insatsen är närvarande. Då går man någon annanstans, och då flyttar problemet.

I dessa delar tycker jag att man har varit framgångsrik.

Det finns diskussioner om strategibyte. Jag nämnde att detta också är organiserad brottslighet. En strategi är att med underrättelsefunktioner försöka kartlägga sjöröveriets infrastruktur och till exempel förstöra båtar redan på land, innan de kommer ut på vatten.

Det finns också diskussioner gällande fritagningar, som inte minst har kommit från länder som har gisslan som sitter fast. Som det har varit tidigare har enskilda länder antingen inte deltagit i Atalanta eller gått ur insatsen för att kunna frita gisslan eftersom det inte har ingått i insatsreglerna.

Det har även skett en förändring såtillvida att många skepp nu har säkra rum ombord, vilket gör att riskerna för besättningar minskar vid fritagningar. De kan skydda sig. Detta öppnar för en förändring av hur insatser skulle kunna agera. Detta är den ena inriktningen.

Den andra är just det breda perspektivet med ytterligare insatser. Att bygga upp en regional kustbevakning tillsammans med de berörda länderna är en sådan sak.

Det Margareta Sandstedt pekar på om EUTM är ett av problemen, det vill säga att vi utbildar soldater i Uganda som sedan kommer tillbaka. Vi ser just nu den första integrationen av dessa soldater i övergångsregeringens styrkor. Vi har dock inga fakta om hur det har gått riktigt ännu. Det måste finnas ledningsstrukturer på plats i Somalia, och det gör det i mycket liten utsträckning.

En tanke är att Uganda tar över utbildningen av soldater och att EU så att säga går upp en nivå och tittar mer på officerare och på ledning.

Samtidigt vill jag säga att det är viktigt att de soldater som genomgår utbildningen behandlas väl i Uganda så att man inte etablerar motsättningar som ligger kvar när man ska samverka med andra afrikanska enheter när man väl är i Somalia.

Summan av allt det här tillsammans med de frågor vi hade uppe tidigare är att det är en extremt komplicerad fråga. Samtidigt delar jag inte synen att man skulle ta bort det militära. Om vi tar bort det militära tar vi bort skyddet för FN:s matleveranser och skyddet för den civila sjöfarten. Då lämnas sjöröveriet helt att ta över området. Men det innebär verkligen inte att det militära är hela lösningen. Det är bara en delmängd i vad som behöver ske.

Man kan nog inte överskatta utmaningarna att i ett av världens fattigaste länder som har varit utan regering i 20 år försöka få nya strukturer på plats. Det är extremt svårt, men det måste ske.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag det hela med att det finns stöd för regeringens upplägg av de fortsatta förhandlingarna. Men det finns även en upprepning av den avvikande mening som Jonas Sjöstedt framförde vid utrikesministerns föredragning. Det handlar om att ni motsätter er ett förberedande arbete för insatser i Libyen.

Därmed avslutar vi denna punkt och går över till punkt 11, Resurser.

Anf. 125 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Ordförande! Under punkten militära förmågor kommer det svensk-tyska initiativet och pooling och sharing att diskuteras. På försvarsministermötet i Gent i slutet av september var stämningen mycket mörk; det ska jag vara alldeles uppriktig och säga. Ordföranden inledde med att berätta att just nu genomförs mycket omfattande försvarsneddragningar i många av EU:s medlemsländer. Mellan 5 och 45 procent nämndes. Samtidigt är många pressade av att man gör stora internationella insatser.

Samtidigt är också många länder i stort behov av en försvarsreform. Detta är sammantaget en stor utmaning.

2010/11:34

20 maj

Det hela ledde fram till att Sverige tillsammans med Tyskland resonerade om vad vi kan göra för att underlätta situationen och hitta en ny dynamik framåt. Vi presenterade ett svensk-tyskt initiativ som egentligen följer samma logik som det nordiska samarbetet: Genom ett närmare samarbete och en ökad arbetsfördelning kan man få en bättre resursanvändning. Detta har välkomnats av övriga länder vid flera olika tillfällen, som jag nämnde i vår återrapportering.

I november uppdrog man till medlemsländerna att göra nationella analyser. Ni kan egentligen tänka er tre korgar framför er. I den första korgen finns de förmågor som länderna vill ska vara strikt nationella. För svensk del är det självklarheter, till exempel stridsflyg, ubåtar och manöverbataljoner i armén. I den andra korgen finns förmågor där länderna vill samarbeta närmare med varandra genom pooling och sharing. Där sitter man just nu, och har suttit under våren, och tittar på vilka saker det skulle kunna vara. Den tredje korgen är förmågor som varje land inte bedömer att man själv måste ha men som man är trygg med att andra länder har. Ett exempel på detta är att de tre baltiska länderna har en gemensam försvarshögskola för tre länder.

Arbetet har pågått i huvudstäderna runt om i Europa. Det är alltså en huvudstadsägd process att man gör dessa analyser.

Jag kan nämna att det för svensk del är naturligt att när vi gör sådana här analyser gör vi dem tillsammans med de nordiska länderna. Det har vi gjort under ett antal år tillbaka. Det är det naturliga perspektivet för oss också nu.

På mötet på måndag kommer diskussionen att fortsätta, och man kommer att anta slutsatser som Sverige kan acceptera gällande just detta förmågesamarbete framöver.

Nästa del hos mig gäller Försvarsbyrån. Ska jag gå vidare?

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Vi kan lämna Försvarsbyrån tills vidare.

Anf. 127 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag har en formaliafråga och ett medskick. Det är inte rimligt att vi får slutsatserna här på bordet. Jag hoppas att tjänstemännen på Försvarsdepartementet på samma sätt som tjänstemännen på andra departement levererar dem före mötet så att vi har möjlighet att gå igenom dem ordentligt.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Kanslichefen säger att vi har fått dem före mötet. Vi reder ut det på tjänstemannanivå. Men det är viktigt att man på Försvarsdepartementet är medveten om att rutinerna ska vara desamma som gäller för andra departement inklusive till exempel Utrikesdepartementet.

Anf. 129 JONAS SJÖSTEDT (V):

Från Vänsterpartiets sida ser vi positivt på försvarsneddragningar i allmänhet. Vi tror att det är en bra utveckling att man minskar försvarsutgifterna.

När det gäller skrivningarna om kapacitetssamarbetet har vi ett bekymmer med de tydliga hänvisningarna till Nato som finns både i rådslutsatserna och i Weimarinitiativet. För oss handlar det helt enkelt om vår alliansfrihet. Ett alltför nära sammanväxande med Nato hamnar i motsatsställning till den militära alliansfriheten.

Det finns också en formulering i Weimarbrevet som är intressant för att den är så långtgående. Det är att man talar om common funding. Det kan man inte tolka på något annat sätt än att man via EU-budgeten ska ta över alltmer av finansieringen av gemensam militär verksamhet. Det vore intressant att höra hur försvarsministern ser på denna formulering.

Anf. 130 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Jag lyssnar på vad Marie Granlund säger. Vi får titta på vad det är som har skett denna gång.

Jag stannade i mitt tidigare inlägg lite före Weimarinitiativet. Men jag tar det nu.

Bakgrunden är att Polens, Frankrikes och Tysklands utrikes- och försvarsministrar skrev ett brev till den höga representanten i början av december förra året där de pekade på behovet av att effektivisera och stärka EU:s agerande. De föreslår tre huvudområden för denna utveckling. Den första är relationen EU–Nato. Det handlar om att man inte ska duplicera förmågor. Den andra är förbättrad planerings- och genomförandeförmåga för insatser i ett civilt och militärt perspektiv. Det tredje är nya former för förmågesamarbete, vilket är precis det som det svensktyska initiativet är en konkretion av.

På detta möte kommer Catherine Ashton att återrapportera arbetet. Vi har ännu inte sett några underlag om vad denna återrapportering kommer att innebära. Men det är det som vi tror kommer upp på mötet.

Common funding finns redan inom EU, till exempel Athenamekanismen för strategisk flygtransport i samband med insatser. Det är någonting som redan existerar. Som jag har förstått används det just nu främst för Altheainsatsen i Bosnien.

I detta perspektiv kan jag lägga till något när det gäller de Edafrågor som kommer upp på försvarsministermötet, så att jag har gjort det formellt för nämnden. Där förväntas det att man beslutar om en administrativ överenskommelse mellan Eda och Europeiska Rymdstyrelsen om Edas statuter, säte och organisation. Bägge dessa är A-punkter.

Anf. 131 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det som förvånar mig med formuleringen om common funding är inte att enskilda insatser kan ha EU:s stöd – det kan ligga i sakens natur – utan att det kopplas till battlegroups, stridsgrupperna. Jag tolkar skrivningen som att man öppnar för någon sorts gemensam finansiering av battlegroups i denna formulering i Weimarinitiativet. Men jag är kanske ensam om denna tolkning.

Anf. 132 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Som mina tjänstemän har tolkat det är det Athenamekanismen som man syftar på. Weimarinitiativet är ett brev från tre stater och inte ett EU-papper. Nu får vi en återrapportering från den höga representanten om hur hon har tagit till sig det uppdrag som hon har fått med anledning av detta.

2010/11:34

20 maj

Anf. 133 ORDFÖRANDEN:

Är Jonas Sjöstedt är nöjd med detta? Ja.

Anf. 134 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag skulle vilja framhålla att vi anser att svensk militär ska ha som enda syfte att försvara svenska intressen. Vi är därför emot detta förmågesamarbetet mellan EU:s medlemsstater och mellan EU och Nato. Jag vill bara framföra denna synpunkt.

Anf. 135 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Jag kan bara konstatera att detta är någonting som stärker Sveriges försvarsförmåga högst avsevärt. Vi får möjlighet att ha förmågor som vi annars inte skulle kunna ha genom pooling och sharing med andra. Vi har sparat extremt mycket pengar för Sverige och Sveriges försvar när vi har gjort saker tillsammans med andra. Vi sparade 400 miljoner bara på att samarbeta med Norge gällande till exempel artillerisystemet Archer. Vi har fått en ny strategisk flygtransportförmåga för både civil och militär användning som vi aldrig skulle ha haft råd med annars. Det är flygplan som kostar flera miljarder kronor styck och som vi har anskaffat tillsammans med andra länder. Detta är grundläggande för att få en bättre försvarsekonomi och ett starkare försvar.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg för fortsatta diskussioner och de beslut som är aviserade.

Ska jag uppfatta det som att Sverigedemokraterna har en avvikande mening som går ut på att ni är emot EU:s förmågesamarbete?

Anf. 137 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det var bara en synpunkt.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Okej, det var bara en synpunkt.

Hur blev det med de formella dokumenten?

Anf. 139 MARIE GRANLUND (S):

Ja, det är utklarat. Det som vi inte fick i onsdags var sammanfattningen av slutsatserna, om jag har förstått det rätt.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Vi ska tydligt utveckla samarbetet mellan nämnden och Försvarsdepartementet.

Anf. 141 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):
Det låter bra.

Anf. 142 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position och upplägg.

Vill försvarsministern ta chansen att säga någonting om Europeiska försvarsbyråns styrelsemöte går det bra. Det är inte en fråga som kommer upp i formellt EU-rådssammanhang.

Anf. 143 Försvarsminister STEN TOLGFORS (M):

Det gör jag gärna.

I samband med detta sker också Edas styrelsemöte i ministerformat. Det finns ett par huvudpunkter. Den första handlar om Edas aktiviteter inom pooling och sharing där man har sagt att man vill ta upp bland annat flygsamarbetet EATF, där ett så kallat kategori A-projekt skapas. Där avser de deltagande länderna, däribland Sverige, signera ett programavtal i marginalen av mötet.

Ytterligare en delmängd är ett mobilt laboratorium för counter IED, alltså för analys av hemmagjorda bomber, sprängladdningar och vägminor i Afghanistan, som man beslöt att anskaffa förra året och vars drift leds av Frankrike.

Regeringen fattade den 12 maj beslut om svenskt deltagande med en person som är med och bemannar detta laboratorium under två rotationer 2012. Där förväntas vi signera ett tekniskt samarbetsavtal i marginalen på mötet.

Den tredje delmängden här är en diskussion om satellitkommunikation. Sverige deltar inte i något Edaprojekt inom detta område.

Den andra huvudpunkten är en diskussion om hur andra politikområden i EU påverkar försvarssektorn. Där har Eda föreslagit att Eda bör hålla styrelsen informerad om utvecklingen av andra EU-frågor som påverkar försvaret. Utöver denna generella beslutsinriktning finns mer specificerade förslag om hur Eda avser att gå vidare inom respektive område. Men det är frågor av mycket teknisk karaktär, vilket kanske framgick av dessa ord.

Anf. 144 JONAS SJÖSTEDT (V):

Frågan om Europeiska försvarsbyrån som en A-punkt har skickats elektroniskt. I samband med det anmälde vi en avvikande mening. Jag vill bara få med detta i protokollet.

Anf. 145 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga övriga frågor, och vi tackar försvarsministern med medarbetare för i dag.

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport,
telekommunikation och energi – telekommunikation den 3 december
2010**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi – telekommunikation den
27 maj 2011**

Anf. 146 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Anna-Karin Hatt med medarbetare välkomna.

Det finns inte några A-punkter.

Det finns en återrapport från ett möte den 3 december. Det är rätt länge sedan. Vill statsrådet säga något om det?

Anf. 147 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Jag kan kortfattat säga något. På rådsmötet den 3 december hade vi en debatt om radiospektrumpolicyprogrammet, som jag får återkomma till. Så gott som samtliga delegationer välkomnade förslaget.

Diskussionen kretsade framför allt kring de tidsramar som anges i förslaget rörande frågan om att göra en inventering av spektrum och kommissionärens roll i förhandlingar med tredjeland.

Vi noterade lägesrapporten om ISA som var på bordet den gången och rådsslutsatserna om bredband, innovationsunionen och den digitala agendan. De antogs utan kommentarer.

Anf. 148 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrapporten till handlingarna och går över till dagens dagordning. Vi börjar med punkt 3 om beslut om inrättande av det första programmet för radiospektrumpolitik.

Anf. 149 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Jag presenterade denna punkt redan inför förra rådsmötet. Men det som det handlar om är kommissionens lagförslag till det första programmet för radiospektrumpolitik. Det är ett beslut som ska tas av rådet och parlamentet gemensamt. Det egentliga arbetet med förslaget kommer att påbörjas först i år, även om vi hade det uppe redan på det förra ministerrådet.

Vi har från svensk sida så här långt fått gott gehör för våra synpunkter i förhandlingarna i rådet. De mer detaljerade skrivningarna kring tillståndsförfaranden, villkor och konkurrenshänsyn som fanns har nu i det kompromissförslag som finns på bordet ändrats så att det tydligt framgår att de ska utformas nationellt och med hänsyn tagen till de förutsättningar som finns i medlemsstaterna.

På samma sätt har vi fått gehör för att de nationella åtgärderna och EU-åtgärderna som berör innehållsreglering och audiovisuell policy inte kommer att påverkas av detta program.

EU-parlamentet har yttrat sig över förslaget. Rapportören som är Gunnar Hökmark fick i ITRE-utskottet starkt stöd för sitt förslag där bland annat vikten av att radiospektrum görs tillgängligt för trådlöst

bredband och mobila applikationer betonas. Parlamentet röstade i förra veckan med stor majoritet för hans förslag.

Parlamentet fokuserar i sitt yttrande på den kraftigt ökade efterfrågan på just trådlöst bredband och konstaterar att om målet är att EU:s alla medborgare ska ha tillgång till snabbt bredband måste vi kombinera olika typer av tekniker för att kunna nå detta mål. Därför pekar man särskilt på att vi behöver frigöra frekvensband inom banden 1 ½ och 2,3 gigahertz.

Regeringen ser fram emot de fortsatta förhandlingarna om förslaget. Frågan om hur vi hanterar den här naturresursen radiospektrum är förstås oerhört viktig, inte minst för att kunna skapa ett verkligt inkluderande digitalt samhälle.

Anf. 150 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! I tidigare behandlingar har regeringen i olika skrivelser till oss och till utskottet påpekat betydelsen av yttrande- och informationsfrihetsfrågorna i samband med det här direktivet samt hur det har tagits fram. Finns det någonting mer att säga på det området? Tycker ni att det har löst sig på ett sätt som gör att man kan lägga de frågorna åt sidan och säga att det har klarats ut på ett bra sätt?

Jag funderar fortfarande på vad det är som gör att det krävs att man reglerar det här på EU-nivå. Vilken är den gränsöverskridande aspekten på det här området?

Anf. 151 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Låt mig börja med den första frågan från Jonas Sjöstedt. Vi hade den frågan uppe redan förra gången jag var i EU-nämnden. Precis som jag konstaterade då ser regeringen inget i förslaget som står i strid med de här grundlagsfästa friheterna. Vår inställning generellt sett är att andra medlemsstater, i likhet med hur Sverige länge har bedrivit sin politik på detta område, behöver bli öppnare och mer liberala i sin frekvenshantering samtidigt som andra intressen, till exempel de elektroniska kommunikationernas betydelse för yttrandefrihet och informationsfrihet, också måste tas i beaktande.

Men som regeringen har analyserat förslaget så här långt och som det ser ut i förhandlingarna ser vi inget skäl till att oro oss för att det här förslaget står i strid med de grundlagsfästa friheterna.

När det gäller frågan varför det är viktigt att ha ett gemensamt program på europeisk nivå handlar det om att vi får göra en klassisk avvägning. Vi har fastslaget att vi ska en stark digital inre marknad i Europa, vilket är viktigt för Europas konkurrenskraft. Då är det viktigt att på bästa sätt se till att vi får villkor på den mobila marknaden, inte minst i hela Europa, som gör det intressant för operatörer att investera här. Samtidigt har vi från svensk sida tydligt understrukt att för oss är det viktigt att grundprincipen när det gäller de detaljerade villkoren är nationella och ska hanteras nationellt. Vi har speciella geografiska förutsättningar i Sverige. Vi vill kunna ställa höga täckningskrav på operatörerna för att kunna garantera starka mobilnät. Det här är en avvägning där vi behöver ha starka gemensamma villkor för att göra Europa till en intressant marknad att investera på samtidigt som Sverige behöver ha de detaljerade villkoren på nationell nivå för att kunna säkerställa att vi kan ställa

Anf. 152 JONAS SJÖSTEDT (V):

Finns det någon risk för att detta med befolkningstäckningen skulle vara i fara med det sätt som direktivet nu är utformat på?

Anf. 153 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Tack för följdfrågan, Jonas Sjöstedt! Som jag sade när jag var här förra gången hade jag då en oro för att vi i för hög grad skulle bli styrda i detalj från EU-nivån. Precis som jag redogjorde för tidigare har vi nu i det kompromissförslag som ligger på bordet fått tydliggöranden på att den här typen av detaljerade villkor ska ligga kvar hos medlemsstaterna. I dagsläget ser jag inget skäl till oro på den punkten. Jag är angelägen om att vi kan behålla svenskt ägarskap över den typen av frågor.

Anf. 154 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 4, Enisa. Den är uppdelad i en a- och b-punkt. Vi börjar med a-punkten.

Anf. 155 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Herr ordförande! Om du tillåter tänkte jag ta dem tillsammans, inte minst därför att jag hade båda punkterna uppe senaste gången jag var här. Båda handlar om Enisa.

Den första punkten handlar om att förlänga Enisas nuvarande mandat med 18 månader utan förändringar för att ge rådet lite längre tid att diskutera förslaget till förändrat mandat för Enisa. Den första punkten handlar egentligen bara om en rak förlängning, och där är alla medlemsstater i dagsläget eniga.

När det gäller huvudförslaget, som är punkt 4 b, är syftet att i en ny förordning stärka och modernisera Enisa i ett nytt femårsmandat. Syftet med behandlingen vid det här rådsmötet är att ordförandeskapet i avvaktan på Europaparlamentets första läsning ska lämna en förnyad lägesrapport om tillståndet i förhandlingarna. Man bilägger också ordförandeskapets kompromisstext som har ett brett om än inte hundra procentigt stöd i rådet.

Några av de frågor som har varit mer omdiskuterade i förhandlingarna har varit förslagen om ett utökat samarbete med brottsbekämpande organ, där vissa medlemsstater och kommissionen är välvilliga till ett utökat samarbete, mandatets längd, där några medlemsstater gärna skulle se ett mandat som är längre än fem år, och byråns budget, där det bara är ett fåtal medlemsstater som förespråkar oförändrade resurser.

Jag var inne på flera delar av detta förra gången, men som en ny kommentar kan jag säga att regeringen helst ser att mandatet för Enisa inte blir längre än de föreslagna fem åren. Men vi förutser, som det ser ut i förhandlingarna just nu, att det kan bli svårt att vidmakthålla den ståndpunkten.

Anf. 156 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Man kan inte låta bli att fundera ibland när man stöter på sådana här byråer och myndigheter som man inte ens visste fanns i EU-systemet. Man undrar hur effektiva de är och hur mycket de får gjort. Har den svenska statsapparaten haft mycket hjälp av Enisa? Det måste ändå vara deras uppgift. Har de varit en ovärderlig resurs för EU-kommissionen i deras arbete? Känner ni att de verkligen har bidragit? Eller kan det vara så att det här med att man väljer att göra om det beror på att det har funnits problem med produktiviteten?

Anf. 157 MALIN LÖFSJÖGÅRD (M):

Jag vill knyta an till det som statsrådet tog upp under punkt 3, nämligen vikten av att hitta balansen mellan vad som ska regleras och vad som ska göras på EU-nivå och vad som ska göras på nationell nivå. Vi har också ganska starka nationella myndigheter som ligger långt framme i den här frågan. Jag tycker att det är väldigt viktigt att få med detta med en bra balans. Enisa ska kanske vara den här starka kompetensen på ett mer övergripande plan. Då får man se till att Enisa inte får ett utökat mandat som gör att de går in och krockar med andra saker som redan pågår, det vill säga sådant som andra organisationer inom EU redan gör. Vi ska ha en effektiv organisation på EU-nivå.

Anf. 158 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi anmäler avvikande mening på både a- och b-punkten. Vi ifrågasätter mervärdet av kostnaderna för den här byrån. Vi misstänker att detta lika gärna skulle kunna skötas på nationell nivå.

Anf. 159 ORDFÖRANDEN:

Ska jag uppfatta det så att ni helt enkelt vill att Enisa ska läggas ned?

Anf. 160 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Ja.

Anf. 161 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Ibland får man lära sig saker både i regeringen och i EU-nämnden. Det var en första kommentar till Jonas Sjöstedt.

Det är klart att IT-säkerhetsfrågorna är otroligt viktiga. De är viktiga att samverka kring på EU-nivå. Där spelar Enisa en viktig roll. Sedan är det ingen hemlighet att Enisas arbete har varit ifrågasatt. Man kan konstatera, vilket jag tror att vi var inne på förra gången jag var här också, att arbetet fungerar allt bättre. Man har fått en ny direktör. Man har nu tydliga, bra, årliga arbetsprogram som blir mer stringenta för varje år. I förslaget till ny arbetsordning finns det också förslag på hur medlemsstaterna via styrelsen tydligare ska kunna styra Enisas verksamhet.

När det gäller mandatet har vi i Sverige varit tydliga med att vi på flera punkter hellre ser en samverkan mellan de nationella IT-incidentsorganen och att det i första hand kan handla om informationsutbyte och erfarenhetsutbyte när det gäller vad som fungerar och vad som inte fungerar. Men det är tydligt att Enisa har en roll att spela och behövs.

Det är också en kommentar till Malin Löfsjögård. Den svenska regeringen förespråkar inte något utökat mandat. Vi har tvärtom i förhandlingarna tydligt angivit att Enisas uppgifter i huvudsak ska kunna skötas inom nuvarande mandat och också inom nuvarande budget, och det är en sista kommentar till Margareta Sandstedt.

Anf. 162 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag var på vippen att anmäla en avvikande mening om att man skulle kunna lägga ned Enisa, men nu skiner solen där ute och sommaren är på väg. Jag gör väl en allians med Moderaterna i stället och skickar med budskapet: Håll tillbaka så mycket det går!

Anf. 163 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar att det finns stöd för regeringens position under punkt 4 a, och vi tackar för informationen under 4 b. Men det finns en avvikande mening från Sverigedemokraterna om att Sverige bör arbeta för att man ska lägga ned Enisa.

Då går vi vidare i texten till punkt 6 som handlar om skydd av kritisk infrastruktur.

Anf. 164 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Den här punkten rör antagande av rådsslutsatser med anledning av kommissionsmeddelandet om skydd av kritisk infrastruktur: Resultat och kommande åtgärder: vägen mot global IT-säkerhet, vilket i dagligt tal kallas för CIIP-meddelandet.

Det är nytt meddelande från 2011 som beskriver de resultat som har uppnåtts sedan handlingsplanen för skydd av kritisk informationsinfrastruktur antogs 2009. Det beskriver vilka åtgärder som nu planeras för varje område på både europeisk och internationell nivå. Det inriktar sig också på den globala dimensionen av problemen och vikten av att öka samarbetet mellan medlemsstaterna och den privata sektorn på nationell, europeisk och internationell nivå med tanke på att det är ett ömsesidigt beroende som vi har.

Regeringen ser generellt sett positivt på att kommissionen arbetar aktivt med de här frågorna och välkomnar denna uppföljning av den tidigare handlingsplanen. I vissa frågor har vi dock en annan syn än kommissionen på hur arbetet kan och bör bedrivas och var fokus ska ligga. Vi har tillsammans med andra medlemsstater varit ganska framgångsrika med att få till förbättrade skrivningar på dessa punkter. Därför anser vi att regeringen kan anta de föreslagna slutsatserna.

Anf. 165 DÉsirÉE LILJEVALL (S):

Herr ordförande! Jag är lite nyfiken på den del som statsrådet precis pratade om, nämligen vilken annan syn som Sverige har och var fokus ska ligga någonstans.

Anf. 166 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det här tycks utvecklas till att bli ett jätteprojekt som man egentligen inte kan överblicka. Man är inte överens var och i vilken utsträckning som Europa ska digitaliseras. Det är mycket som hänger i luften. Vi vet

inte heller hur mycket hela projektet kommer att kosta i slutändan. Det är utifrån det som vi anmäler avvikande mening på den här punkten.

Anf. 167 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Frågorna hänger i någon mån ihop. Där det har saknats samsyn eller där Sveriges regering och kommissionen har haft divergerande ståndpunkter handlar mycket om att kommissionen verkar förutsätta att mycket när det gäller nät- och informationssäkerhet både kan och bör skötas under ledning av EU. Mycket av det som kommissionen vill göra handlar om formaliserade, toppstyrda, centraliserade processer med tydlig EU-stämpel. Det rör till exempel förslaget om att inrätta ett nät av nationella, statliga organisationer för incidenthantering senast 2012.

Regeringens ståndpunkt är att CERT-samarbetet – CERT är ju beteckningen för de nationella IT-incidentsorganen – ska bygga på personligt förtroende, ömsesidig nytta och respekt för den känsliga grunden för det här samarbetet. Därför bör man inte stipulera ett sådant samarbete uppifrån genom order eller EU-lagstiftning.

Kommissionen har till exempel också föreslagit införandet av en EU-omfattande beredskapsplan för IT-incidenter senast 2012. Vi menar att det är bättre att stödja medlemsstaternas samordning av befintliga initiativ. Får vi alltför stor centralstyrning på det här området kan det i själva verket skapa nya säkerhetsrisker i stället för att avhjälpa dem som redan finns.

I mångt och mycket handlar det om att den svenska regeringen har markerat och fått gehör för att vi inte ska gå så långt i överstatlighet utan bygga på samverkan mellan nationella organ.

Anf. 168 ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar att det finns stöd för regeringens position och upplägg av diskussionerna under punkt 6 med en avvikande mening från Sverigedemokraterna som menar att Sverige ska arbeta emot att EU ska syssla med skydd av kritisk infrastruktur. Är det riktigt uppfattat?

Anf. 169 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vår avvikande mening beror mycket på kostnaderna. Vi vet inte hur det här kommer att bli framöver. Det är mycket en kostnadsfråga.

Anf. 170 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag det så att Sverige ska arbeta emot att EU ska syssla med skydd av kritisk infrastruktur enligt det förslag som ligger på bordet.

Vi går vidare till punkt 7 om Internationella teleunionens världskonferens om radiokommunikationer 2012. Det är en beslutspunkt.

Anf. 171 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Den punkten handlar om att kommissionen den 6 april antog ett meddelande om vilken politisk strategi som EU ska ha inför Internationella teleunionens världsradiokonferens 2012. Vid TTE-rådet ska vi anta slutsatser om det.

Vi har från regeringens sida välkomnat kommissionens meddelande. Vi instämmer i deras bedömning av vilka punkter på agendan som har EU-relevans och att medlemsstaternas ståndpunkter behöver koordineras på de här punkterna.

Vi stöder förslaget om att låta det roterande ordförandeskapet – när konferensen äger rum kommer det att vara Danmark – få i uppdrag att koordinera just medlemsstaternas agerande i det här avseendet. Vi har i arbetsgruppen betonat vikten av att medlemsstaterna ska verka för att ITU arbetar för mer flexibilitet, och vi har fått gott gehör för våra ståndpunkter i rådsarbetsgruppen.

Anf. 172 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 7.

Vi går vidare till punkt 8 om en handlingsplan för e-förvaltning.

Anf. 173 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Den här dagordningspunkten rör antagande av rådsslutsatser när det gäller kommissionens handlingsplan för e-förvaltning. Ni har tidigare fått information om den handlingsplanen i form av en faktagenommemoria, så jag tänkte inte vara så långrandig.

Syftet med den är att främja framväxten av en ny generation öppna, flexibla och samverkande e-förvaltningstjänster för medborgare och företag i Europa. De ska byggas utifrån de politiska prioriteringar som antogs i Malmödeklarationen under det svenska EU-ordförandeskapet och som var att öka medborgarnas och företagens egenmakt, att öka rörligheten på den inre marknaden och att öka den offentliga sektorns produktivitet och effektivitet.

I slutsatserna uppmanar rådet kommissionen till att bland annat tillsammans med medlemsländerna och andra intressenter utveckla e-förvaltning inom EU i enlighet med handlingsplanen. Jag ser väldigt positivt på att kommissionen har fått stödet att gå vidare med det vi kom överens om på ministermötet i Malmö under det svenska ordförandeskapet 2009.

Anf. 174 DÉSIREE LILJEVALL (S):

Herr ordförande! Statsrådet sade att hon inte ville vara alltför långrandig på den punkten, och jag välkomnar det. Men jag skulle vilja fråga vad Sverige kan bistå med när det gäller e-förvaltning och om det finns något annat land som jobbar med detta och därmed kan bidra med någonting på EU-nivå.

Anf. 175 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Det finns flera europeiska länder som arbetar alltmer med e-förvaltningen. Ett land som länge har arbetat med det är Storbritannien. Sverige har också länge arbetat med e-förvaltning. Vi har tillsatt en e-delegation, vi har en e-förvaltningsminister och vi har på många områden lyckosamma e-förvaltningserfarenheter och projekt som vi kan visa upp. Vi har också dragit en del lärdomar om vad det är för slags horisontella projekt som man kan behöva sätta i gång för att hjälpa myndigheter och offentliga organ, kommuner och landsting att hitta gemensamma lösningar på gemensamma tekniska utmaningar.

2010/11:34
20 maj

Det finns en lång svensk erfarenhet av e-förvaltningsarbete som vi gott kan bidra med och som vi kan dela med oss av till andra länder. Vi har en del att lära bland annat av ett land som Storbritannien, men det finns flera.

Anf. 176 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens position under punkt 8 om en handlingsplan för e-förvaltning.

Vi går över till övriga frågor.

Då det inte finns några frågor här tackar vi för informationen.

Ett tips för framtiden är att trafikutskottet, när det är beslutspunkter, också har överläggningar och inte bara information.

Tack för i dag!

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
– bistånd den 9 december 2010

Återrapport från informellt ministermöte den 22 februari 2011

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor – bistånd den 23–24 maj 2011

Anf. 177 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Hanna Hellquist och medarbetare hjärtligt välkomna.

När inte någon av ledamöterna vill ställa några frågor om A-punkterna klubbar vi dem.

Det finns en återrapport.

Anf. 178 Statssekreterare HANNA HELLQUIST:

Nämnden har fått del av rapporten, men jag tycker att det kan vara värt att säga några ord om den, även om det ligger lite långt tillbaka i tiden nu. En av punkterna som var uppe var kommissionens grönbok om inkluderande tillväxt och hållbar utveckling där det uttrycktes ett brett stöd till de föreslagna prioriteringarna i grönboken. Som bekant har den formella processen med konsultationer inklusive medlemsstater och diverse internationella organisationer sedermera avslutats. Där har även riksdagen hanterat grönboken. Vi förväntar oss ett meddelande om EU:s utvecklingspolicy på basis av grönboken senare i år som beaktar de kommentarer som har inkommit i samband med konsultationerna.

Det kan vara värt att inför diskussionen om det kommande mötets agenda nämna att den breda diskussion om Afghanistan som ägde rum i december om EU:s utvecklingspolitiska arbete i landet mycket kretsade kring behovet av ökad samordning i fält och ju är ett tydligt exempel på de ansträngningar som vi nu ser i fler länder för att åstadkomma en samlad EU-ansats när det gäller den utrikespolitiska och den biståndspolitiska dimensionen i EU-engagemanget.

Anf. 179 ORDFÖRANDEN:

När det inte är några frågor om rapporten lägger vi den till handlingarna.

Vi börjar med punkt 3 på dagordningen, den om ansvarsskyldighet när det gäller utvecklingspolitik.

Anf. 180 Statssekreterare HANNA HELLQUIST:

Herr ordförande! Nämnden har fått slutsatser gällande denna punkt. Det är den enda punkt på agendan som är föremål för rådsslutsatser. Vi förutser en diskussion om kommissionens årliga uppföljning av den så kallade Monterreyrapporten, det så kallade aprilpaketet, the Spring Package. Den här rapporten granskar EU:s åtaganden inom utvecklingsfinansieringsområdet med särskilt fokus på biståndsvolymer, och med anledning av toppmötet om biståndseffektivitet i Sydkorea, Busan, i slutet av året är temat för årets rapport ansvarsutkrävande. Rapporten inkluderar därmed utöver biståndsnivåer även klimatfinansiering, biståndseffektiv-

tet och frågor om andra resurser för utveckling, såsom innovativ finansiering, frågor om privata flöden och inhemsk resursmobilisering.

FAC väntas som sagt anta rådsslutsatser om biståndsnivåer under rådsmötet den 24 maj. Dessa rådsslutsatser ska som förra året presenteras för Europeiska rådet i juni som ett inspel från biståndsministrarna till dessa diskussioner.

Regeringen stöder rådsslutsatser med fokus på rapportering om EU:s biståndsnivåer, och vi har med viss kraft i samband med framtagandet av dessa slutsatser drivit att EU ska återbekräfta tidigare gjorda åtaganden om ODA-nivåer. Sammanfattningsvis handlar det, även om det finns vissa distinktioner, om att EU ska prestera en biståndsnivå på 0,7 procent av bni till 2015.

Jag tycker dock att det kunde vara värt att nämna några ord om övriga delar av aprilpaketet, även om rådsslutsatserna som sådana fokuserar på biståndsvolymsfrågan. Årets rapport är lite annorlunda än tidigare års aprilpaket, då kommissionen har valt att inte presentera några nya policy-initiativ i samband med aprilpaketet utan enbart just fokuserar på frågor kring biståndsfinansiering och resursmobilisering. Diskussionen om hela aprilpaketet har bland annat av tidsskäl varit ganska kort. Vissa substansfrågor kommer ändå att hanteras senare i höst, framför allt när det gäller biståndseffektivitet inför högnivåmötet i Busan. Vi kommer att få anledning att återkomma till vissa av dessa frågor, eftersom de här komponenterna väntas fortsätta att behandlas i takt med att de kommer upp på agendan.

När det gäller frågor rörande Policy Coherence for Development, samstämmighet för utveckling, som ju är en ganska central profilfråga för regeringen, ser vi att det kommer att hanteras i anslutning till att EU:s PCD-rapport, Policy Coherence for Development-rapport, som kommer vartannat år lanseras i höst.

Jag tycker att det är värt att nämna för nämnden att vi från svensk sida i samband med hittillsvarande diskussioner om aprilpaketet framför allt förespråkat tydligare referenser just till samstämmighetsfrågorna och biståndseffektivitetsfrågorna med en lite bredare ansats där vi framför allt understryker transparens som en biståndseffektivitetsfråga värd ytterligare uppmärksamhet.

EU kommer att ta fram separata rådsslutsatser om biståndseffektivitet inför Busan i slutet av året, och därför är aprilpaketet i dagsläget inte så uttömmande på det området. När vi ändå är inne på biståndseffektivitetsfrågorna kan jag nämna att regeringen avser att inom EU driva att det finns en obalans och byråkratisering i genomförandet av det nu gällande internationella ramverket för biståndseffektivitet.

Den årliga rapporten Aid for Trade visar att nivåerna för det handelsrelaterade biståndet i helhet fortsätter att öka, men andelen som går till de minst utvecklade länderna är konstant. Här vill regeringen se ett ökat fokus på fattigdomsbekämpning även inom ramen för Aid for Trade.

Vad gäller inhemsk resursmobilisering framgår av rapporten att stödet till partnerländerna fortfarande är ganska begränsat och att bara en fjärdedel av EU:s medlemsstater ger bidrag på det området.

Flera medlemsstater ger dock stöd genom Världsbanken och andra multilaterala organisationer, men det är få som arbetar direkt med ett land.

Kommissionen menar att inhemsk resursmobilisering fortfarande är eftersatt och inte motsvarar medlemsstaternas åtaganden. Man gör ganska mycket på dialogsidan. Jag väljer att lägga ut texten om det eftersom det finns en ganska levande debatt om de här frågorna. På dialogsidan görs det relativt mycket när det gäller reformer av skattesystemen. Det finns fortfarande en hel del att göra för att förbättra och utöka det tekniska stödet och kapacitetsinsatserna för dessa ändamål till framför allt parlamenten och det civila samhället i partnerländerna.

Sverige har välkomnat EU:s arbete på det här området. Regeringen har betonat vikten av att skapa flexibla samarbeten när det gäller inhemsk resursmobilisering eftersom förutsättningarna för och önskemålen om skattesystemsutformning i hög grad varierar mellan länder. Det är ett område där vi från svensk sida har värdefulla erfarenheter att ta vara på.

Tidigare rådsslutsatser och meddelanden om innovativ finansiering följs nu upp med en pågående utvärdering av genomslaget. Beroende på slutsatserna av utvärderingen om innovativ finansiering kan nya initiativ komma att tas. Många menar att innovativa finansieringsmetoder kan spela en allt viktigare roll i framtiden, särskilt om många länder har svårighet att klara ODA-åtaganden.

Anf. 181 SUSANNA HABY (M):

Tack för värdefull information! Jag vill understryka att det är viktigt att regeringen verkligen trycker på när det gäller biståndsåtagandet till 2015 så att det verkligen blir 0,7 procent av bni. Det är uppseendeväckande att man fram till nu inte ens har orkat upp till 0,56 procent. Vet statssekreteraren hur mycket det blev, vilka länder det är som inte sköter sina åtaganden och vilka förklaringar de brukar komma med?

Vi har finanskris och stora svårigheter i Europa, men om man tar på sig ett åtagande på så mycket ska man genomföra det, annars är det bättre att man säger att man inte har kapacitet och möjlighet att göra det. Då är det bättre att lägga sig på en lägre nivå än att ingjuta förhoppningar om att det ska bli på ett visst sätt.

Det är också oerhört viktigt att vi, precis som statssekreteraren sade, genom frihandel ser till att de allra fattigaste länderna kan komma på fötter. Vissa länder inom EU kanske tänker mer på sin nationella produktion. Det är viktigt att sätta fokus på det i samband med att man diskuterar biståndsåtaganden.

Anf. 182 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! I samband med debatten om rådsslutsatser är det viktigt att föra fram två saker.

Den första är att man när man räknar biståndet håller sig till det som är strikt OECD/Dac och inte räknar in sådant som i formell mening inte är bistånd. Det finns en tendens till det på många håll – till och med här ibland.

Den andra är att man propsar på att det klimatbistånd som utlovas i de internationella klimatförhandlingarna är additionellt och inte räknas in i biståndet.

Anf. 183 Statssekreterare HANNA HELLQUIST:

Som Susanna Haby påpekar har EU åtagit sig att biståndet år 2015 ska uppnå 0,7 procent av bni med en distinktion när det gäller de nya EU-medlemmarna där nivån har satts avsevärt lägre, på 0,33 procent. I EU-kretsen kom man överens om att inför måluppfyllelsen 2015 sätta ett interimsmål för 2010, nämligen att EU:s samlade bistånd då skulle utgöra 0,56 procent av bni. Det är det som Susanna Haby åsyftar. Inte heller det har man lyckats nå. Den senaste siffran vi har är 0,43 procent.

Det handlar framför allt om EU:s nya medlemsstaters svårigheter att uppnå högre volymer, men också ett antal mer traditionella större givarländer >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<.

Från svensk sida upprätthåller vi en stark respekt för detta åtagande och uppnår målet med råge med den budgeteringsprincip som vi tillämpar för det svenska biståndet med 1 procent av prognostiserat bni som riktmärke. Sverige är ett föredöme för andra medlemsstater. Som Jonas Sjöstedt poängterade är det viktigt att ha en innehållslig diskussion om dessa åtaganden som går hand i hand med volymåtagandena. Vi ska minnas att det är OECD/Dacs kriterier för vad som får räknas som bistånd som tillsammans med de volymmässiga åtagandena skapar stadga i diskussionen om vilket ansvar EU har. Vi är glada över att Sverige har haft möjlighet att bidra till att åstadkomma rådsslutsatser på det här området som bekräftar åtagandena. Som bilateral givare kan vi tjäna som exempel när det gäller att uppfylla volymåtagandena och visa respekt för OECD:s kriterier för vad som får räknas som bistånd.

Anf. 184 MARIE GRANLUND (S):

Sverige har trots allt fått kritik av OECD för att vi inte alls kommer upp till det som var tänkt utan använder pengarna på ett felaktigt sätt och finansierar ambassader med dem. Det är en intressant diskussion, och statssekreteraren lyfte själv upp frågan.

Anf. 185 ORDFÖRANDEN:

Vi håller den diskussionen kort eftersom det är en nationell fråga.

Anf. 186 Statssekreterare HANNA HELLQUIST:

De avräkningar som Sverige gör är helt i linje med OECD:s regler. Det är angeläget för oss att de riktlinjerna följs även av övriga givarsamfundet.

Anf. 187 ORDFÖRANDEN:

Det var ju mycket kort.

Anf. 188 MARIE GRANLUND (S):

Det var ju väldigt uttömmande.

Jag delar ordförandens uppfattning att det är en nationell diskussion. Men eftersom statssekreteraren säger att Sverige är så fantastiskt måste det inflikas att en viktig internationell organisation kritiserar Sverige i det här avseendet.

Anf. 189 ORDFÖRANDEN:

Jag tycker att vi tar den diskussionen i annat sammanhang, som skriftliga frågor eller frågor i kammaren eller i utrikesutskottet. Jag är säker på att ni är kompetenta att ta tag i den frågan.

Jag finner att det finns stöd för regeringens position under punkt 3 och för regeringens upplägg av de fortsatta förhandlingarna under denna punkt.

Vi går nu vidare till en punkt som vi delvis hade uppe med Carl Bildt tidigare, nämligen punkt 7 om Sudan.

Anf. 190 Statssekreterare HANNA HELLQUIST:

Herr ordförande! Ni har redan berört frågan. En folkomröstning genomfördes som bekant i södra Sudan i januari 2011, vilket resulterade i en stor majoritet för en delning av Sudan. Det är i ljuset av att republiken Sydsudan förväntas deklarerera sin självständighet den 9 juli i år som EU har anledning att adressera frågan om hur EU:s samlade respons ska se ut. Byggandet av staten Sudan och de fortsatta fredsprocesserna i landet gör att Sudan hör till de mest uppmärksammade områdena i Afrika för det internationella samfundets politiska och biståndsmässiga engagemang.

Utgångspunkten är att det krävs en lösning för norra Sudan i sin helhet inom ramen för en demokratisk konstitutionell ordning. Regeringen betonar vikten av att EU stöder en demokratisk och ekonomisk utveckling även i norra Sudan samt samarbete mellan de två nya staterna. Diskussionen vid FAC väntas beröra EU:s stödpaket till norra Sudan och Sydsudan inklusive frågan om gemensam programmering. Regeringen verkar för ett effektivt EU-engagemang inom ramen för ett samordnat stöd från det övriga internationella samfundet.

Det är centralt och illustrativt för den nya ansatsen att politik och utvecklingssamarbete nu samordnas på en rad områden för att skapa så goda förutsättningar som möjligt inför den 9 juli. Regeringen välkomnar därför att frågan om Sudan diskuteras av såväl utrikes- som biståndsministrarna under det pågående ministerrådet. Vi har anledning att välkomna det arbete som redan har påbörjats för att koordinera EU:s utvecklingssamarbete med Sudan inom ramen för den så kallade gemensamma programmeringen. De områden som vi från svensk sida i kontexten framhåller som nyckelområden inom utvecklingssamarbetet är demokrati och mänskliga rättigheter. Det är inom det området som EU kan leverera största möjliga mervärde för att skapa förutsättningar för stabilitet och utveckling i landet och regionen. Det blir sannolikt en intressant diskussionspunkt vid mötet.

Anf. 191 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går vidare till punkt 5, Vatten.

Anf. 192 Statssekreterare HANNA HELLQUIST:

Herr ordförande! Ungern har under sitt ordförandeskap drivit att frågan om vatten och utveckling ska lyftas upp. Frågan är nu föremål för diskussion bland biståndsministrarna vid FAC.

Ungrarnas syfte är att belysa betydelsen av vatten för mänsklig ekonomisk utveckling och att problematisera det faktum att vatten är en begränsad och utsatt resurs. För att uppnå målet med en socialt integrerande tillväxt och fattigdomsbekämpning lyfter Ungern fram betydelsen av vatten inom såväl den produktiva som den sociala sektorn. Huvudbudskapet är att vatten inte bör hanteras som en separat fråga utan integreras i alla sektorer. Ungern har meddelat sin avsikt att skriva en ordförandeskapssummering om vatten och utveckling som ett inspel till miljørådets slutsatser om vatten i juni.

Vi ser en koppling inte bara till grönboken och EU:s utvecklingspolicy utan även till processen inför FN:s konferens om hållbar utveckling i Rio de Janeiro i juni 2012.

Jag kan också nämna något om diskussionerna i rådsarbetsgruppen Codev där majoriteten av medlemsstaterna har välkomnat initiativet från Ungern att driva vattenfrågan. Inriktningen vid FAC kan alltså väntas bli positivt välkomnande och stödjande när det gäller behovet av att fortsätta att diskutera vatten som en utvecklingsfråga och även dra parallellerna till pågående internationella processer där vattenfrågan nu erkänns allt större vikt.

Sammanfattningsvis stöder Sverige att man för en diskussion om vatten som utvecklingsfråga och att ett inspel görs till miljørådet. Detta är väl i enlighet med den prioritering av vattenfrågorna som vi har inom det svenska utvecklingssamarbetet.

Anf. 193 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går vidare till punkt 6, Övriga frågor och informationspunkter. Jag har Elfenbenskusten och eventuellt Liberia på min lista.

Anf. 194 Statssekreterare HANNA HELLQUIST:

Herr ordförande! Elfenbenskusten är en diskussionspunkt under Övriga frågor. Det förmodade fokuset blir dels på en avrapportering från kommissionär Andris Piebalgs besök i Abidjan den 6 maj, dels på den gemensamma EEAS-kommissionsresa som gjordes i slutet av april. Syftet med båda dessa besök var att få en tydligare bild av hur behoven ser ut i Elfenbenskusten efter den politiska krisen och hur EU lämpligast skulle kunna bidra.

Regeringen avser att lyfta fram den regionala dimensionen av krisen och dess efterverkningar, särskilt avseende Liberia.

För vårt vidkommande är det viktigt att frågan om försoningsprocess och hantering av de regionala konsekvenserna, inte minst de humanitära, lyfts fram när diskussionen om EU:s stödpaket äger rum och utformas. Vi kan i detta sammanhang särskilt lyfta fram Liberia i ljuset av det stora antal flyktingar som anlänt till Elfenbenskusten – den senaste siffran är 160 000 flyktingar – och de konsekvenser det medfört framför allt för värdfamiljer där de flesta flyktingar bor. Särskilt i de södra delarna av Elfenbenskusten riskerar flyktingkrisen att bli utdragen om inte säkerheten i de västra delarna återupprättas. Det är också en fråga om Liberias fortfarande sköra politiska stabilitet och ekonomiska utveckling. Där gör vi alltså den kopplingen.

Anf. 195 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet. Då tackar vi så mycket för informationen under denna punkt.

Vi tackar statssekreteraren med medarbetare för att de kom hit i dag.

2010/11:34

20 maj

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 5 MARIE GRANLUND (S)	2
Anf. 6 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 7 MARIE GRANLUND (S)	2
Anf. 8 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	2
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 10 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	3
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 12 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	3
Anf. 13 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 15 BILLY GUSTAFSSON (S)	4
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 17 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	4
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (M)	4
Anf. 20 JONAS SJÖSTEDT (V)	5
Anf. 21 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	5
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 23 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	6
Anf. 24 Utrikesminister CARL BILDT (M)	6
Anf. 25 ORDFÖRANDEN	6
2 § Utrikes frågor	8
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (M)	8
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (M)	8
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 31 JONAS SJÖSTEDT (V)	9
Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (M)	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 34 JONAS SJÖSTEDT (V)	10
Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (M)	10
Anf. 36 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	10
Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (M)	11
Anf. 38 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 39 Utrikesminister CARL BILDT (M)	11
Anf. 40 JONAS SJÖSTEDT (V)	12
Anf. 41 Utrikesminister CARL BILDT (M)	12
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (M)	13
Anf. 44 JONAS SJÖSTEDT (V)	14
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M)	14
Anf. 46 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M)	14

Anf. 48	FREDRICK FEDERLEY (C).....	15
Anf. 49	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	15
Anf. 50	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	15
Anf. 51	JONAS SJÖSTEDT (V).....	15
Anf. 52	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	15
Anf. 53	JONAS SJÖSTEDT (V).....	16
Anf. 54	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	16
Anf. 55	FREDRICK FEDERLEY (C).....	16
Anf. 56	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	16
Anf. 57	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 58	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	17
Anf. 59	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	17
Anf. 60	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	17
Anf. 61	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	17
Anf. 62	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	17
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	17
Anf. 64	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	17
Anf. 65	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	17
Anf. 66	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	17
Anf. 67	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	17
Anf. 68	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	17
Anf. 69	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	17
Anf. 70	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	17
Anf. 71	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	17
Anf. 72	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 73	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	18
Anf. 74	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 75	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	18
Anf. 76	ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 77	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	18
Anf. 78	ORDFÖRANDEN.....	19
Anf. 79	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	19
Anf. 80	SUSANNA HABY (M).....	19
Anf. 81	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	19
Anf. 82	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	20
Anf. 83	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	20
Anf. 84	JONAS SJÖSTEDT (V).....	20
Anf. 85	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	20
Anf. 86	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 87	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	21
Anf. 88	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 89	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	21
Anf. 90	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 91	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	21
Anf. 92	ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 93	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	21
Anf. 94	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 95	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	22
Anf. 96	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	22
Anf. 97	ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 98	Utrikesminister CARL BILDT (M).....	23

2010/11:34

20 maj

Anf. 99	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 100	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 101	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	23
Anf. 102	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 103	Utrikesminister CARL BILDT (M)	23
Anf. 104	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 105	Utrikesminister CARL BILDT (M)	24
Anf. 106	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 107	Utrikesminister CARL BILDT (M)	24
Anf. 108	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 109	Utrikesminister CARL BILDT (M)	24
Anf. 110	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 111	Utrikesminister CARL BILDT (M)	24
Anf. 112	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 113	Utrikesminister CARL BILDT (M)	24
Anf. 114	ORDFÖRANDEN	25
3 §	Utrikes frågor – försvar	26
Anf. 115	ORDFÖRANDEN	26
Anf. 116	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	26
Anf. 117	SUSANNA HABY (M)	26
Anf. 118	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	27
Anf. 119	ORDFÖRANDEN	27
Anf. 120	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	27
Anf. 121	JONAS SJÖSTEDT (V).....	29
Anf. 122	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	29
Anf. 123	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	29
Anf. 124	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 125	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	30
Anf. 126	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 127	MARIE GRANLUND (S).....	31
Anf. 128	ORDFÖRANDEN	31
Anf. 129	JONAS SJÖSTEDT (V).....	32
Anf. 130	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	32
Anf. 131	JONAS SJÖSTEDT (V).....	32
Anf. 132	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	33
Anf. 133	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 134	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	33
Anf. 135	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	33
Anf. 136	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 137	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	33
Anf. 138	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 139	MARIE GRANLUND (S).....	33
Anf. 140	ORDFÖRANDEN	33
Anf. 141	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	34
Anf. 142	ORDFÖRANDEN	34
Anf. 143	Försvarsminister STEN TOLGFORS (M)	34
Anf. 144	JONAS SJÖSTEDT (V).....	34
Anf. 145	ORDFÖRANDEN	34
4 §	Transport, telekommunikation och energi – telekommunikation	35

Anf. 146	ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 147	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	35
Anf. 148	ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 149	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	35
Anf. 150	JONAS SJÖSTEDT (V).....	36
Anf. 151	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	36
Anf. 152	JONAS SJÖSTEDT (V).....	37
Anf. 153	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	37
Anf. 154	ORDFÖRANDEN.....	37
Anf. 155	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	37
Anf. 156	JONAS SJÖSTEDT (V).....	38
Anf. 157	MALIN LÖFSJÖGÅRD (M)	38
Anf. 158	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	38
Anf. 159	ORDFÖRANDEN.....	38
Anf. 160	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	38
Anf. 161	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	38
Anf. 162	JONAS SJÖSTEDT (V).....	39
Anf. 163	ORDFÖRANDEN.....	39
Anf. 164	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	39
Anf. 165	DÉSIRÉE LILJEVALL (S).....	39
Anf. 166	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	39
Anf. 167	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	40
Anf. 168	ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 169	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	40
Anf. 170	ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 171	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	40
Anf. 172	ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 173	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	41
Anf. 174	DÉSIRÉE LILJEVALL (S).....	41
Anf. 175	Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	41
Anf. 176	ORDFÖRANDEN.....	42
5 §	Utrikes frågor – bistånd	43
Anf. 177	ORDFÖRANDEN.....	43
Anf. 178	Statssekreterare HANNA HELLQUIST	43
Anf. 179	ORDFÖRANDEN.....	43
Anf. 180	Statssekreterare HANNA HELLQUIST	43
Anf. 181	SUSANNA HABY (M).....	45
Anf. 182	JONAS SJÖSTEDT (V).....	45
Anf. 183	Statssekreterare HANNA HELLQUIST	46
Anf. 184	MARIE GRANLUND (S).....	46
Anf. 185	ORDFÖRANDEN.....	46
Anf. 186	Statssekreterare HANNA HELLQUIST	46
Anf. 187	ORDFÖRANDEN.....	46
Anf. 188	MARIE GRANLUND (S).....	46
Anf. 189	ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 190	Statssekreterare HANNA HELLQUIST	47
Anf. 191	ORDFÖRANDEN.....	47
Anf. 192	Statssekreterare HANNA HELLQUIST	47
Anf. 193	ORDFÖRANDEN.....	48
Anf. 194	Statssekreterare HANNA HELLQUIST	48
Anf. 195	ORDFÖRANDEN.....	49